

MEGVALÓSÍTHATÓSÁGI TANULMÁNY

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT

KLÍMASTRATÉGIÁK KIALAKÍTÁSA ÉS KÖRNYEZETI SZEMLÉLETFORMÁLÁS JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYÉBEN

KEHOP-1.2.0-15-2016-00005

- Szolnok, 2017 -

Tartalomjegyzék:

1. Vezetői összefoglaló	2
2. A támogatást igénylő projektgazda bemutatása	4
3. A háttér bemutatása és a fejlesztési szükséglet szakpolitikai megalapozása (helyzetelemzés).....	15
4. A projekt céljainak meghatározása	31
5. A projekt tervezett tevékenységei (műszaki-szakmai eredményei).....	33
6. Monitoring mutatók	48
7. Projekt ütemezése	48
8. Projekt tereztett költségvetése	51
9. A projekt közbeszerzési ütemterve	52
10. Horizontális és esélyegyenlőségi szempontok érvényesülése.....	55
11. Kockázatok bemutatása és kezelése	55
12. Fenntarthatóság szempontjai	57

1. Vezetői összefoglaló

A klímaváltozás korunk egyik legégetőbb problémája. A globális felmelegedés okozza, mely a légköri üvegházhatású gázok koncentrációjának növekedése miatt alakul ki. Az üvegházhatású gázok közül legnagyobb jelentősége a szén-dioxidnak, metánnak és a nitrogén-oxidnak van. A globális felmelegedés hatására az egész Földön jelentős átalakulások indultak meg, pl. a gleccserek olvadása, a tengerek szintjének emelkedése, az ökológiai egyensúly felborulása, egyes állatfajok kihalása. Feladatunk a globális felmelegedés elleni küzdelem, az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével, felhasználásuk növelésével.

A klímaváltozás nem a jövő gondja, ahogyan sokan még hitegetik magukat, hanem itt és most a mi leg-személyesebb problémánk.

Az éves középhőmérséklet emelkedik, az éves csapadékmennyiség lassú, tendenciaszerű csökkenést mutat. A szélsőséges időjárási jelenségek gyakorisága, intenzitása nőtt, gyakoribbá és tartósabbá váltak a nyári extrém hőmérsékletek, egyes területeken a szárazság, másutt az árvizek. Hazánkat is érinti a klímaváltozás, teendőink ugyanolyan sürgetőek, mint a többi európai országé. A kutatás-fejlesztési programok, a klímatudatosság hangsúlyozása az oktatásban, a tömegtájékoztatásban, a nemzetközi együttműködés növelése, mind fontos területei a védekezésnek.

Magyarország tevékenyen részt vett az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény (1992) és a Kiotói Jegyzőkönyv (1997) tárgyalásain. Magyarország csatlakozott a Kiotói Egyezményhez, melyben az aláíró országok vállalták, hogy 2008-2012 között 5 %-kal csökkentik az üvegházhatású gázok kibocsátását az 1990-es szinthez viszonyítva. Az 5 %-os csökkentés átlagosan értendő, mert az egyes országok egyediségét figyelembe vették. Magyarország 6 %-os kibocsátás csökkentést vállalt.

A Vahava-projekt (Változás-hatás-válaszadás) Láng István akadémikus vezetésével 2003-ban elindult kezdeményezés, melyhez több száz tudós, szakember csatlakozott. A magyarországi klíma változásának irányát, a különböző területekre gyakorolt várható hatását elemezték. A Vahava-projekt munkáján alapul a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia.

A 2007. évi LX. törvény kimondja, hogy az Országgyűlés Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiát (NÉS) fogad el. Lényege a klímavédelemmel kapcsolatos nemzetközi kötelezettségek teljesítése, az éghajlatváltozást okozó hatások elleni küzdelem, a kibocsátás csökkentése, az alkalmazkodási lehetőségek kidolgozása. Nemzeti Éghajlatváltozási Programot fogadott el a kormány (NÉP) [3]. Az EU-elvárásoknak történő megfelelés elősegítése érdekében a Kormány 2008. szeptember 3.-án elfogadta a „Stratégia a magyarországi megújuló energiaforrások felhasználásának növelésére 2008-2020” című KHEM előterjesztést. Célja az üvegházhatású gázok hazai kibocsátásának csökkentése, az éghajlatváltozás hazai hatásaihoz való alkalmazkodás. A megújuló energiából termelt villamos energia mennyiségét kell növelni biomasszából, geotermikus energiából és szélenergiából.

Tennünk kell a folyamat megállítására, kormányzati és egyéni szinten is.

A pályázati forrásra a projektötlet benyújtását a Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1084/2016 (II.29.) Korm. határozat 2. számú mellékletének 18. pontja jogosítja fel az Önkormányzatot.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény, valamint a területfejlesztéssel és a területrendezéssel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCVIII. tör-

vény – amely a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény (Tftv.) módosításáról döntött – alapvetően megváltoztatta a megyei önkormányzatok feladatait 2012. január 1-jétől:

- megszűntek a regionális és a kistérségi fejlesztések tanácsok, valamint a megyei területfejlesztési tanácsok,
- a regionális fejlesztési tanácsok és a megyei területfejlesztési tanácsok feladatai a megyei önkormányzatokhoz kerültek,
- a regionális fejlesztési ügynökségek állami tulajdonba kerültek.

A megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egészségügyi intézményeinek átvételéről szóló **2011. évi CLIV. törvényben** foglaltak szerint 2012. január 1-jével a megyei önkormányzatok **intézményfenntartó jogköre megszűnt**.

A 2012. év a hazai önkormányzatok életében jelentős fordulatot hozott, különösen igaz ez a megyei önkormányzatokra. A törvényi szabályozás szerint „A megyei önkormányzat területi önkormányzat, amely törvényben meghatározott területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el.”

A megyei önkormányzatok az előző ciklusban megkapták a 2014-2020 közötti Európai Unió fejlesztési ciklusra való megyei felkészülés végzésének tervezői jogosítványait. Ennek keretében a hatályos szabályozáshoz igazodva elfogadásra került a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területfejlesztési Konceptió és a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területfejlesztési Program, illetve elkészült a megyébe jutó források felhasználását biztosító Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Integrált Területi Program és kidolgozásra kerültek ágazati operatív programok megyei részdokumentumai.

A pályázó szervezet megnevezése: **Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat**

A Megyei Önkormányzat székhelye: **5000 Szolnok, Kossuth Lajos út 2.**

A projekt keretében megvalósulni tervezett fejlesztések:

Kiemelten a megyei klímavédelmi terv elkészítése, az ehhez kapcsolódós szemléletformáló akciók lefolytatása a megye egész területére vetítve és társadalmi, valamint piaci szereplői szintértől függetlenül, a tájékoztatás kapcsán honlap készítése és közel 2000 db kiadvány készítése a projekt keretében elkészült klímavédelmi tervről. Klímavédelmi Platform felállítása és működtetése a fenntartási időszak alatt is.

Főbb célcsoportok: a klímaváltozás szempontjából sérülékeny térségek lakossága, gazdasági szervezetei, közintézményei

Egyedi célterületek: az akció megyei hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra.

A klímaváltozással kapcsolatos szemléletformálás és a megyei klímastratégiák kidolgozása révén **bővülnek a lakosság, a helyi köz- és gazdasági szereplők klímaváltozással összefüggő ismeretei, aminek következtében javul a klímaadaptációs intézkedések végrehajtásának hatékonysága.**

A pénzügyi vizsgálat időhorizontja 2017. január 01. – 2018. február 10.

A projekt fizikai zárásának dátuma 2018. február 10.

A likviditás biztosítása érdekében a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat a maximálisan igényelhető előleget tervezi igénybe venni. A támogatási előleggel kalkulálva a záró elszámolás benyújtásakor (kifizetési kérelemmel) már teljes egészében az előleg elszámolása történik.

A projekt bekerülési költsége 30,0 millió forint, melyet 100 %-ban az Európai Unió és Magyarország finanszíroz.

Az ember az intelligenciája révén képes teljesen átalakítani a környezetét, ezért felelősséggel is tartozik érte. A gazdasági döntések környezeti hatásait előre (!) kell felmérni, és nem szabad, hogy a rövid távú nyereség legyen a cél, a hosszú távú következményeket is át kell gondolni. Nem szükséges gazdaság és környezet között választani, a két érdeket össze lehet és kell hangolni

Világszerte és Magyarországon is észlelhető már a globális felmelegedés és a klímaváltozás elleni küzdelem megindulása. Ökológiai lábnyomunk csökkentésére kell törekednünk, különben tönkremegy a Föld.

2. A támogatást igénylő projektgazda bemutatása

2.1. A projektgazda bemutatása a fejlesztés szempontjából

A **Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés** alakuló ülése 1990. december 14-én volt, amikor a tanácsrendszert felváltotta a magyar sajátosságokhoz, időtálló történelmi hagyományokhoz igazított, ugyanakkor az európai önkormányzati fejlődés érdekeit hordozó önkormányzati rendszer.

A Megyei Közgyűlést 1994. óta a választópolgárok közvetlenül, pártlistákról, titkos szavazással választják meg, megbízatása négy évre szól. A testület 19 főből áll.

A Közgyűlés a megyei önkormányzati jogok és hatáskörök címzettje, ülésein a feladatkörébe tartozó ügyekben **rendeleteket alkot és határozatokat hoz.**

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény, valamint a területfejlesztéssel és a területrendezéssel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCVIII. törvény – amely a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény (Tftv.) módosításáról döntött – alapvetően megváltoztatta a megyei önkormányzatok feladatait 2012. január 1-jétől:

- megszűntek a regionális és a kistérségi fejlesztések tanácsok, valamint a megyei területfejlesztési tanácsok,
- a regionális fejlesztési tanácsok és a megyei területfejlesztési tanácsok feladatai a megyei önkormányzatokhoz kerültek,
- a regionális fejlesztési ügynökségek állami tulajdonba kerültek.

A megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egészségügyi intézményeinek átvételéről szóló **2011. évi CLIV. törvényben** foglaltak szerint 2012. január 1-jével a megyei önkormányzatok **intézményfenntartó jogköre megszűnt.**

A 2012. év a hazai önkormányzatok életében jelentős fordulatot hozott, különösen igaz ez a megyei önkormányzatokra. A törvényi szabályozás szerint „A megyei önkormányzat területi önkormányzat, amely törvényben meghatározott területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el.”

A megyei önkormányzatok az előző ciklusban megkapták a 2014-2020 közötti Európai Unió fejlesztési ciklusra való megyei felkészülés végzésének tervezői jogosítványait. Ennek keretében a hatályos szabályozáshoz igazodva elfogadásra került a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területfejlesztési Koncepció és a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területfejlesztési Program, illetve elkészült a megyébe jutó források felhasználását biztosító Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Integrált Területi Program és kidolgozásra kerültek ágazati operatív programok megyei részdokumentumai.

A pályázó szervezet megnevezése: **Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat**

A Megyei Önkormányzat székhelye: **5000 Szolnok, Kossuth Lajos út 2.**

ÁHT-I:	742245
Adószám:	15732664-2-16
Egységes statisztikai számjel:	15732664-8411-321-16
TEÁOR száma:	8411
Törzsszám (PIR-törzsszám):	732660
ÁFA elszámolhatóság:	A támogatást igénylő alanya az ÁFA-nak, de a támogatási kérelemben megjelölt, támogatásból finanszírozott tevékenységekkel kapcsolatban felmerült költségeire vonatkozóan adólevonási jog nem illeti meg. Az elszámolásnál az ÁFA-val növelt (bruttó) összeg kerül figyelembevételre. (Bruttó)
Főtevékenység	84.11 - Általános közigazgatás

A projekt megvalósításában jelentős szerepet kap a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzati Hivatal.

Alapadatai:

A hivatal megnevezése: **Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzati Hivatal**

A Megyei Önkormányzati Hivatal székhelye: 5000 Szolnok, Kossuth Lajos út 2.

ÁHT-I:	717131
Adószám:	15408002-2-16
Egységes statisztikai számjel:	15408002-8411-325-16
TEÁOR száma:	8411
Törzsszám (PIR-törzsszám):	408000
ÁFA elszámolhatóság:	A támogatást igénylő alanya az ÁFA-nak, de a támogatási kérelemben megjelölt, támogatásból finanszírozott tevékenységekkel kapcsolatban felmerült költségeire vonatkozóan adólevonási jog nem illeti meg. Az elszámolásnál az ÁFA-val növelt (bruttó) összeg kerül figyelembevételre. (Bruttó)
Főtevékenység	84.11 - Általános közigazgatás

A pályázó egyéb, az elmúlt öt évben pályázati forrásból megvalósított hasonló témájú, formájú vagy módszereiben, méreteiben a jelen pályázati projektjéhez hasonlító projektjei:

ÁROP-1.2.11/A-2013-2013-0020

A projekt címe: „Területfejlesztési tevékenységek támogatása Jász-Nagykun Szolnok megyében”

A pályázatunk elsődleges célja az volt, hogy Jász-Nagykun-Szolnok megyében a tervezési dokumentumok elkészüljenek, a megyei tervezői kapacitását erősítsük, mindezt partnerségben a megye önkormányzataival és vállalkozásaival és az RFÜ bevonásával. A projekt összköltsége 89.974.914 Ft, mely 100%-ban támogatási összegből valósult meg. A projekt kezdete 2013.01.01 és vége 2014.09.30.

A kedvezményezett az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény VII. fejezete alapján ÁFA levonására nem kötelezett.

A Megyei Önkormányzati Hivatal jogi személy. Az egységes hivatal belsőszervezeti egységei az irodák, amelyek önálló jogi személyiséggel nem rendelkeznek. A hivatal engedélyezett létszáma: 21 fő (továbbá 3 fő tartós közfoglalkoztatásban résztvevő).

A hivatal szervezeti felépítése

- elnök
- alelnökök
- főjegyző
- aljegyző
- Közgylési és Pénzügyi Iroda
- Térségfejlesztési és Külügyi Iroda

Közvetlen főjegyzői irányítás mellett tevékenykedik:

- Főjegyzői Titkárság,
- belső ellenőr.

Közvetlen elnöki irányítás mellett tevékenykedik az Elnöki Titkárság.

A hivatal irányítása

A hivatalt a **közgylés elnöke** a közgylés döntései szerint és saját hatáskörében irányítja. A főjegyző javaslatának figyelembevételével meghatározza a hivatal aktuális feladatait. Az elnök a hatáskörébe tartozó ügyekben szabályozza a kiadmányozás rendjét, gyakorolja a munkáltatói jogokat a megyei főjegyző, az egyéb munkáltatói jogokat az alelnökök tekintetében, egyetértési jogot gyakorol - az általa meghatározott körben - a köztisztviselők, alkalmazottak kinevezéséhez, bérezéséhez, vezetői kinevezéséhez, felmentéséhez és jutalmazásához. Az elnök a főjegyzővel együttes rendelkezésben szabályozza a kötelezettségvállalás, utalványozás, érvényesítés, ellenjegyzés rendjét, meghatározza a kötelezettségvállalások célszerűségét megalapozó eljárást és a dokumentumok tartalmát. A főjegyző bevonásával évente legalább egy alkalommal munkaértekezletet tart a hivatal dolgozói részére.

A hivatal vezetése

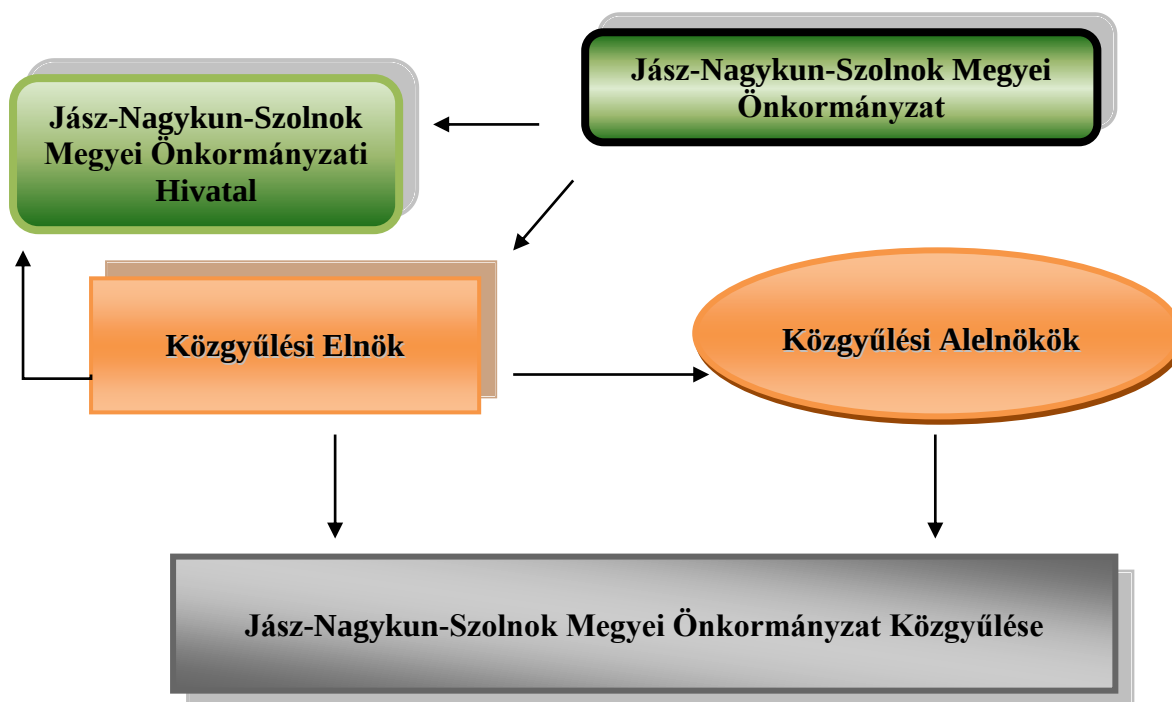
A hivatal vezetője: a **megyei főjegyző**. A főjegyzőt távollétében a megyei aljegyző helyettesíti, aki a főjegyző által meghatározott feladatokat látja el. A főjegyző szakmailag felelős a hivatal szakszerű és törvényes működéséért, az elnök által kijelölt aktuális feladatok operatív végrehajtásáért. A főjegyző a hatáskörébe tartozó ügyekben szabályozza a kiadmányozás rendjét, gyakorolja a munkáltatói jogokat az

aljegyző és a hivatal dolgozói tekintetében. A megyei főjegyző külön intézkedésben szabályozza a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettséggel járó munkaköröket, valamint a hivatalnál adományozható tanácsadói, főtanácsadói munkaköröket. A főjegyző koordinálja és ellenőrzi a hivatal belső szervezeti egységeiben folyó munkát, irányítja a köztisztviselők továbbképzését.

A hivatal feladatai:

- a.) a megyei közgyűlés tevékenységével kapcsolatban: szakmailag előkészíti az önkormányzati rendeleteket, a testületi előterjesztéseket, a határozati javaslatokat, biztosítja ezek törvényességét; szervezi a megyei önkormányzat rendeleteinek és határozatainak végrehajtását, elvégzi a végrehajtás ellenőrzését; ellátja a közgyűlés működésével kapcsolatos egyéb ügyviteli, adminisztrációs feladatokat; nyilvántartja a közgyűlés döntéseit; ellátja a vagyonyilatkozatok és a vagyonyilatkozat-tétellel, illetve az ellenőrzési eljárással kapcsolatban keletkezett iratok technikai nyilvántartását, felelős a vagyonyilatkozattal kapcsolatos adatok védelméért, az adatkezelés jogszerűségéért;
- b.) a megyei közgyűlés bizottságai működésével kapcsolatban: biztosítja a feladat jellegének megfelelően a bizottságok működéséhez szükséges szervezési, leírási és ügyviteli feltételeket; végzi a bizottsági előterjesztések, jelentések, beszámolók, egyéb anyagok szakmai előkészítését; a bizottságokhoz érkező kérelmeket, javaslatokat - igény szerint - szakmailag véleményezi, tájékoztatást nyújt a megvalósítás lehetőségéről; biztosítja a bizottságok döntéseinek a végrehajtását;
- c.) a közgyűlési tagok munkájának segítése érdekében: elősegíti a közgyűlési tagok jogainak gyakorlását; köteles a közgyűlési képviselőt hivatali munkaidőben soron kívül fogadni, részére a szükséges felvilágosítást megadni, illetve a szükséges intézkedést megtenni; közreműködik a közgyűlési tagok tájékoztatásának megszervezésében;
- d.) a tisztségviselők munkájával kapcsolatban: előkészíti a döntéseket, szervezi azok végrehajtását; segíti a tisztségviselőket a testületi munkával kapcsolatos tevékenységben;
- e.) pénzügyi, vagyonkezelési, gazdálkodási feladatok körében: ellátja a beruházások, felújítások előkészítését, bonyolítását; a megyei önkormányzat vagyonával, vagyoni érdekeltségeivel és egyéb vagyonával kapcsolatos közgazdasági, pénzügyi, jogi feladatokat lát el;
- f.) segíti a közgyűlés és a tisztségviselők kapcsolatainak szervezését. Ellátja a megyei önkormányzatot érintő (nemzetközi, nemzetiségi, sport, sajtó, főépítész, személyzeti stb.) ügyek előkészítését;
- g.) feladata az elektronikus információszabadságról szóló törvényben meghatározott közérdekű adatok közzététele belső szabályzat alapján.

Szervezeti ábra:

A pályázati forrásra a projektötlet benyújtását a Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1084/2016 (II.29.) Korm. határozat 2. számú mellékletének 18. pontja jogosítja fel az Önkormányzatot.

2.2. A projektmenedzsment szervezet bemutatása, általános adatai

A projekt megvalósítása során a **projekt menedzsment feladatokat** a jogszabályi feltételeknek is megfelelően a **Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzati Hivatal** fogja ellátni, célfeladat meghatározással. A szervezet célja, hogy az elkülönített állami alapok pályázati rendszeréből adódó feladatokat, a megye társadalmi-gazdasági fejlődése, a területfejlesztési feladatok elvégzése érdekében alapvetően programgondozó, gazdaságsszervező-koordinációs tevékenységet lásson el, részt vegyen és elősegítse a területfejlesztésről és területrendezésről szóló törvényben meghatározott kormányzati, helyi önkormányzati, önkormányzati területfejlesztési társulások feladatainak megvalósítását. Feladatkörei közé tartoznak:

- Együttműködik a települési önkormányzatokkal, a megye fejlesztésében közvetlenül és közvetve közreműködő területi államigazgatási szervekkel, az érdekelt társadalmi és szakmai szervezetekkel, valamint a megyei munkaügyi tanáccsal.
- A megye területén összehangolja a kormányzat, a kistérségi fejlesztési tanácsok, a többcélú kistérségi társulások, a helyi önkormányzatok és a gazdasági, civil szervezetek fejlesztési elképzeléseit.

A projekthez kapcsolódó menedzsment feladatok ellátásában - mely a Közgyűlési Elnök és a címzetes Főjegyző felügyelete alatt történik - 3 fő vesz részt, köztük általános projektmenedzser, pénzügyi projektmenedzser és egy projektasszisztens is. Az általános projektmenedzszeri feladatokat Páldi Tamás, a pénzügyi projektmenedzsment feladatokat Kiss Józsefné és a projektasszisztens munkatárs Mészáros János személyében lett kijelölve. Szakmai önéletrajzuk csatolásra került a pályázati területen. A projektmenedzsment szervezet tevékenysége a projekt teljesen időtartama, továbbá annak fenntartási időszaka alatt folyamatos.

A projekt megvalósításának személyi feltételei:

A projekt megvalósítása során a menedzsment feladatokat egy „**Centralizált Projekt Menedzsment Egység**” fogja ellátni. A centralizált projektmenedzsment alatt az egy helyen és egy szervezeten belüli fellelhetőséget és szerepet értjük, így a projekt keretében tervezett fejlesztések megvalósítása során a projektgazda megtartja folyamatba épített ellenőrzési és jóváhagyási kötelezettségeit, a feladatok elvégzését azonban az Önkormányzati Hivatalban dolgozó szakértőkre bízta. A projekt költségvetésében bér, valamint járulékok elszámolására kerül sor.

A projektgazda szervezeten belül az ellenőrzési és jóváhagyási feladatokat a következő, jelenleg is alkalmazásban álló személyek fogják végezni:

Név	Betöltött tisztség megnevezése	Munkatapasztalat (év)	Képzettség	Szervezetnél eltöltött idő (év)
Páldi Tamás Attila	Projektmenedzser, klímavédelmi referens	16	főiskolai diploma	6
Kiss Józsefné	Pénzügyi projektmenedzsment	35	főiskolai diploma	20
Mészáros János	Projektasszisztens	35	egyetemi diploma	12

Feladatuk a projekt menedzselésén és folyamatos ellenőrzésén túl a kapcsolattartás lesz a tervezőkkel és a projektben tevékenykedő szolgáltatókkal. Annak érdekében, hogy a projekt megvalósítása minél hatékonyabban és gördülékenyebben történhessen, a projektgazda külső projektmenedzsment cég szolgáltatásait kívánja igénybe venni.

A projekt hatékony megvalósításának és a támogatási forrás lehívásának feltétele, hogy a Projekt Előrehaladási Jelentések és a kifizetési kérelmek benyújtása az eljárásrendnek megfelelő ütemezésben és minőségben történjen meg. Ezzel a projekt adminisztrációja jelentősen lerövidíthető mind a projektgazda, mind a Közreműködő Szervezet részéről.

A **projektmenedzsment szervezet** a projekt megvalósítás kezdeti szakaszában lesz kiválasztva célfeladat meghatározás keretében.

A projektmenedzsment szervezet általános feladata - a projekt teljes körű lebonyolítása - az alábbiakban foglalhatók össze:

- a projektmenedzsment team összeállítása és folyamatos működtetése;
- a projektmenedzsment feladatok ütemezésének pontos meghatározása;
- Támogatási Szerződésben vállaltak teljesítése és a határidők betartása;
- közbeszerzési dokumentáció összeállítása, közbeszerzési eljárás lefolytatása;

- partnerség és kapcsolattartás megszervezése, együttműködési mechanizmusok kialakítása, a megfelelő információ áramlás biztosítása;
- értekezletek, rendezvények, projektülések szervezése, lebonyolítása, dokumentálása;
- döntés-előkészítés a projektgazda testületei felé;
- Irányító Hatósággal és Közreműködő Szervezettel való kapcsolattartás;
- költségvetés-tervezés, beszámolás;
- műszaki ellenőrzési tevékenység, és ennek dokumentálása;
- Támogatási Szerződés szerinti pénzügyi elszámolás összeállítása;
- időszaki pénzügyi forráslelővások kezdeményezése és kezelése;
- megvalósítással kapcsolatos fejlesztések koordinálása;
- pénzügyi elszámolás, pénzforgalmi felügyelet a Támogatási Szerződésnek megfelelően;
- adminisztratív jelentések összeállítása;
- projektdokumentáció, iratok rendszerezése és kezelése;
- a Támogatási Szerződés esetleges módosításainak kezdeményezése;
- a tájékoztatás és nyilvánosság követelményeinek érvényesítése;
- ellenőrzéstűrés, közreműködés a monitoringok lebonyolításában.

A projekt megvalósításában résztvevő, a menedzsment tagjaként vagy szakmai közreműködőként nevesített személyek a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzati Hivatalnál dolgoznak. A projektmenedzsment tagjai rendelkeznek tapasztalattal Európai Unió projekt megvalósítása terén. A projektmenedzser az elmúlt öt évben több pályázat előkészítésében és megvalósításában közreműködött. Külső személy alkalmazása nem tervezett a területfejlesztési szakmai feladatok ellátására. A menedzsment és a szakmai közreműködők köre úgy került kialakításra, hogy a szakmai, az adminisztrációs, jogi és a pénzügyi feladatellátás egyaránt biztosított legyen a hivatalon belül. Konkrétan a három fő projektmenedzsment vezetőjét két fő fogja össze (Páldi Tamás, Kiss Józsefné) – Páldi Tamás a pályázat megvalósulásáért és elszámolásáért és a szakmai megfelelőségért felel – segítője a projektasszisztens (alárendelt feladatmegosztásban) Mészáros János, mellérendelve a PR szereplőket, Kiss Józsefné a pénzügyi feladatokat biztosítja, a jogi oldalt biztosítja az önkormányzati hivatali irányító főjegyző, míg az adminisztrációt a projektasszisztens személy látja el. A projektmenedzsment szervezet struktúrájában a vezető személyek alá kerülnek a szakmai közreműködés, míg mellérendeltségben van a jogi oldal, mint ellenőrző oldal is egyben. Munkaköri leírások és szakmai önéletrajzok a megvalósíthatósági tanulmány mellékletét képezik.

Projektmenedzser szakmai tapasztalata:

A projektmenedzser szerepét betöltő Páldi Tamás Attila korábban több éven át látott el igazgatási környezetvédelemmel kapcsolatos feladatokat munkahelyein. Ezen munkakörök esetében több környezetvédelemmel kapcsolatos projekt előkészítésében és esetleges menedzselésében vett részt, kiemelten a kunhegyesi Holt-Kakat ér rehabilitációjában, megyei környezetvédelmi program megalkotásában és megvalósításában, több települési környezetvédelmi program megalkotásában.

A Hivatal belső szervezeti egységei nem jogi személyek. Az irodák élén a megyei főjegyző által - a Közgyűlés elnöke egyetértésével - kinevezett irodavezetők vannak.

A pályázó egyéb, az elmúlt öt évben pályázati forrásból megvalósított hasonló témájú, formájú vagy módszereiben, méreteiben a jelen pályázati projektjéhez hasonló projektjei:

ÁROP-1.2.11/A-2013-2013-0020

A projekt címe: „Területfejlesztési tevékenységek támogatása Jász-Nagykun Szolnok megyében”

A pályázatunk elsődleges célja az volt, hogy Jász-Nagykun-Szolnok megyében a tervezési dokumentumok elkészüljenek, a megyei tervezői kapacitását erősítsük, mindezt partnerségben a megye önkormányzataival és vállalkozásaival és az RFÜ bevonásával. A projekt összköltsége 89.974.914 Ft, mely 100%-ban támogatási összegből valósult meg. A projekt kezdete 2013.01.01 és vége 2014.09.30.

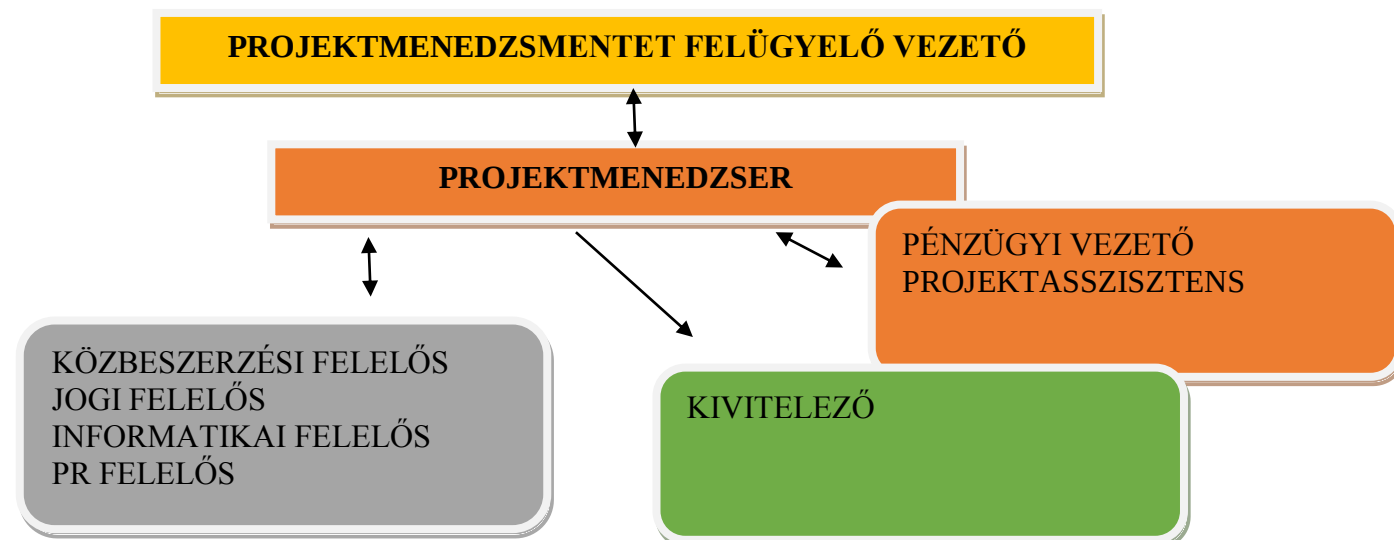
A kedvezményezett az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény VII. fejezete alapján ÁFA levonására nem kötelezett.

Projektmenedzsmen szervezet bemutatása:

Funkció/beosztás	Fő feladatok	Munkaidő szükséglet	
		Projekt fejlesztési időszakban	Végrehajtási időszakban
PM szervezet vezetője (Páldi Tamás Attila)	A projektmenedzsmen team összeállítása és folyamatos működtetése; a projektmenedzsmen feladatok ütemezésének pontos meghatározása; Támogatási Szerződésben vállaltak teljesítése és a határidők betartása; közbeszerzési dokumentáció összeállításában szerep, közbeszerzési eljárás lefolytatásában szerep; partnerség és kapcsolattartás megszervezése, együttműködési mechanizmusok kialakítása, a megfelelő információ áramlás biztosítása; értekezletek, rendezvények, projektülések szervezése, lebonyolítása, dokumentálása; döntés-előkészítés a projektgazda testületei felé; Irányító Hatósággal és Közreműködő Szervezettel való kapcsolattartás; a Támogatási Szerződés esetleges módosításainak kezdeményezése; a tájékoztatás és nyilvánosság követelményeinek érvényesítése; ellenőrzéstűrés, közreműködés a monitoringok lebonyolításában.	Heti 2-3 óra; Munkaidő arány: kevesebb mint havi 10 %	Heti 5 óra Munkaidő arány: kevesebb mint havi 10 %
Klímavédelmi, fenntart-	Szakmai részvétel a klímastratégiai koncepció összeállításában, előadások és szakmai konferenciákon való részvétel	nem releváns	Heti 5 óra

hatósági szakember (Páldi Tamás Attila)			
Pénzügyi terület (Kiss Józsefné)	Költségvetés-tervezés, beszámolás; Támogatási Szerződés szerinti pénzügyi elszámolás összeállítása; időszaki pénzügyi forráslelvások kezdeményezése és kezelése; pénzügyi elszámolás, pénzforgalmi felügyelet a Támogatási Szerződésnek megfelelően; Irányító Hatósággal és Közreműködő Szervezettel való kapcsolattartás; a Támogatási Szerződés esetleges módosításainak kezdeményezése; ellenőrzéstűrés, közreműködés a monitoringok lebonyolításában.	nem releváns	Heti 5 óra Munkaidő arány: kevesebb mint havi 10 %
Projekt asszisztens (Mészáros János)	A Projektmenedzsment szervezet vezetőjének és a pénzügyi terület felelősének munkájának segítése; adminisztratív jelentések összeállítása; projektdokumentáció, iratok rendszerezése és kezelése; Irányító Hatósággal és Közreműködő Szervezettel való kapcsolattartás; a tájékoztatás és nyilvánosság követelményeinek érvényesítése; ellenőrzéstűrés, közreműködés a monitoringok lebonyolításában.	nem releváns	Heti 20 óra Munkaidő arány: havi 75-100 %
Projekt asszisztens (Vadas Sándor)	A Projektmenedzsment szervezet vezetőjének és a pénzügyi terület felelősének munkájának segítése; adminisztratív jelentések összeállítása; projektdokumentáció, iratok rendszerezése és kezelése; Irányító Hatósággal és Közreműködő Szervezettel való kapcsolattartás; a tájékoztatás és nyilvánosság követelményeinek érvényesítése; ellenőrzéstűrés, közreműködés a monitoringok lebonyolításában.	nem releváns	Heti 20 óra Munkaidő arány: havi 75 %
Jogi terület	nem releváns	nem releváns	nem releváns
Közbeszerzés	nem releváns	nem releváns	nem releváns
PR, nyilvánosság tájékoztatása	Önkormányzaton belüli teljesítés – a kötelező arculati elemeknek való megfelelés	nem releváns	nem releváns

Projektmenedzsment szervezeti ábra

Szakmai tevékenységek

Szakmai megvalósításban közreműködő munkatárs költsége:

A projekt szakmaiságának biztosítását, a jelentéstételi kötelezettségek számszerű adatainak pontosságát, az indikátorok és mutatók szerinti előrehaladást a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzati Hivatal alkalmazásában álló 1 fő klímavédelmi, fenntarthatósági szakemberrel (terület- és településfejlesztő agrármérnök, terület- és településfejlesztő szakértő diplomák) oldjuk meg. A klímavédelmi szakember szerepét betöltő Páldi Tamás Attila korábban több éven át látott el igazgatási környezetvédelemmel kapcsolatos feladatokat munkahelyein. Ezen munkakörök esetében több környezetvédelemmel kapcsolatos projekt előkészítésében és esetleges menedzselésében vett részt, kiemelten a kunhegyesi Holt-Kakat ér rehabilitációjában, megyei környezetvédelmi program megalkotásában és megvalósításában, több települési környezetvédelmi program megalkotásában.

Az általunk kiválasztott szakmai vezető a fentiekben megfogalmazott feltételeknek teljes mértékben megfelel.

A projekt beszerzési, szakértői, marketing és nyilvánosságot érintő feladatai:

A projekt lebonyolítása folyamán felmerülő beszerzési, szakértői, marketing és nyilvánosságot érintő feladatokat külső szakértő/vállalkozó bevonásával kívánjuk megvalósítani, amennyiben releváns lesz.

A projekt nem közbeszerzés köteles.

A projektmenedzsment és a szakmai megvalósítás egymással összhangban történik.

Éghajlatváltozási Platform

I. A megyei éghajlatváltozási platformot, legalább az alábbi szereplők bevonásával tervezzük létrehozni:

- Magyar Kereskedelmi és Iparkamara megyei képviselője,
- Nemzeti Agrárkamara megyei képviselője,
- Nemzeti Pedagógus Kar megyei képviselője,
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal vezetője,
- Megyei felsőoktatási intézmények képviselője,
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Hatóság képviselője,
- Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság képviselője,
- Hortobágy Nemzeti Park Igazgatóság képviselője,
- Megyei Közgyűlés képviselője,
- Klímabarát Települések Szövetségének képviselője.

II. A megyei éghajlatváltozási platform szakmai koordinációs és konzultációs feladatait a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzati Hivatal keretében működő Titkárság látja majd el. A Titkársági feladatok elvégzésére 2 fő kerül bevonásra.

Főbb feladatok:

- időszakonkénti ülések megszervezése és adminisztrálása,
- folyamatos munkakapcsolat a Klímabarát Települések Szövetségével,
- elektronikus levelezési listák létrehozása,

- megyei települések, környezetvédelemmel foglalkozó civil szervezetek, vállalkozások részére, rendszeres hírlevelek küldése,
- online tanácsadás biztosítása az e-mailben jelzett felvetések, észrevételek, kérdések kezelése megválaszolására,
- tudásmegosztás az érintettek között.

A későbbiekben a titkársági feladatokat ellátó személyek önéletrajzát a Platform megalakulása után tudjuk majd prezentálni.

III. Megyei platform fenntartása és hosszú távú működtetése.

A „Projektmenedzsment szervezet” táblázat a megvalósíthatósági tanulmány 4. számú melléklete.

3. A háttér bemutatása és a fejlesztési szükséglet szakpolitikai megalapozása (helyzetelemzés)

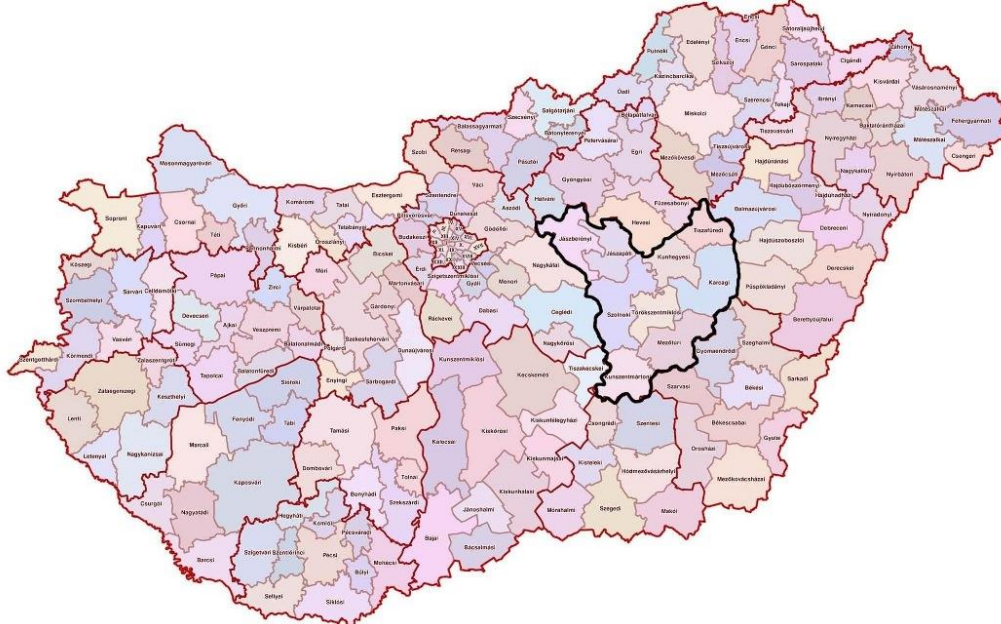
Jász-Nagykun-Szolnok megye jövőjének alakulása nagymértékben a globális, európai és hazai trendek (és azok nem, vagy nehezen kalkulálható változásai), valamint az európai és a hazai területi- és szakpolitikák által determinált, melyek vonatkozásában a jelenleg hozzáférhető tervdokumentumokat, döntéseket tekintjük irányadónak.

Általános bemutatás

A megye Kelet-Magyarország középső részén található, északról Heves és egy rövid szakaszon Borsod-Abaúj-Zemplén megye határolja, keletről Hajdú-Bihar és Békés megyék, délről Csongrád megye, délnyugatról Bács-Kiskun megye, nyugatról pedig Pest megye. A megye területe 5 581 km², a lakónépessége a KSH 2016. január 1-én aktuális adatai szerint 376 334 fő, a népsűrűség 67,43 fő/ km². A megyéhez 78 település tartozik, melyből 22 város, 56 pedig község, a megyeszékhely: Szolnok.

A megye – és az ország – történetében fontos év **2013, a járások (újboli) kialakításának éve**. A több százéves múltra visszatekintő járási rendszert 1983-ban szüntették meg, így harminc év után, de új szervezeti rendben és új céllal 2013. január 1-jével ismét létrejöttek a magyar közigazgatás egykor szerves egységét képező járások. Jász-Nagykun-Szolnok megyében **kilenc járás** jött létre: **Jászapáti, Jászberényi, Karcagi, Kunhegyesi, Kunszentmártoni, Mezőtúri, Szolnoki, Tiszafüredi és Törökszentmiklós járás**.

1. sz. ábra: Jász-Nagykun-Szolnok megye elhelyezkedése Magyarországon

/Forrás: http://jarasok.com/terkepek/jaras_terkep_magyarorszag02.jpg - Saját szerkesztés/

A megye – és az ország – történetében fontos év **2013, a járások (újboli) kialakításának éve**. A több száz éves múltra visszatekintő járási rendszert 1983-ban szüntették meg, így harminc év után, de új szervezeti rendben és új céllal 2013. január 1-jével ismét létrejöttek a magyar közigazgatás egykor szerves egységét képező járások. Jász-Nagykun-Szolnok megyében **kilenc járás** jött létre: **Jászapáti, Jászberényi, Karcagi, Kunhegyesi, Kunszentmártoni, Mezőtúri, Szolnoki, Tiszafüredi és Törökszentmiklós járás**.

2. sz. ábra: Jász-Nagykun-Szolnok megye járásainak székhelyei és a hozzá tartozó települések

/Forrás: <http://www.jaras.info.hu/jarasok-terkepe/jarasok-jasz-nagykun-szolnok-megyeben/>

A projekt földrajzi lefedettségének tekintetében tehát a megye egész területéről és a benne található 9 járásról beszélhetünk. A társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett települések száma 25, míg a jelentős munkanélküliséggel sújtott települések száma 15 (a 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet szerint). A fentebb látható, Jász-Nagykun-Szolnok megye járásait, azok székhelyeit és a hozzá tartozó településeket bemutató 2. sz. ábrát jelen táblázat egészíti ki:

1. táblázat: Jász-Nagykun-Szolnok megye járásai

	Járás neve	Székhely	Település		Népesség (2015.jan.1.)	Terület (km ²)	Nép- sűrűség (fő/km ²)
			össz.	város			
1.	Jászapáti járás	Jászapáti	9	2	31 837	544,45	58,5
Földrajzi elhelyezkedés: Földrajzi lehatárolása alapján az Alföld földrajzi nagytáj, Közép-Tisza vidék földrajzi középtáj, illetve a Jászság földrajzi kistáj része. Illetékességi terület: A járás illetékességi területe 9 településre terjed ki: Alattyán, Jánoshida, Jászsószentgyörgy, Jászapáti, Jászdózsa, Jászivány, Jászkisér, Jászládány, Jászszentandrás, két város (Jászapáti és Jászkisér) és hét község – közülük 1 nagyközség, Jászládány. Erősségek: A járás rendelkezik ipari parkkal (Jászapáti), ahol folyamatosan jelentős munkahelyteremtő beruházások történnek. További erősség, hogy a működő vállalkozások nagyság szerinti megoszlása az egyik legegyszerűsebb képet mutatja a járások között, relatív magas a KKV méretű működő vállalkozások aránya. A járás megyei viszonylatban is jelentős vendégforgalmat bonyolít a termálutizmusnak köszönhetően. Gyengeségek: A járás népessége folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, jelentős elöregedés mellett, gyenge a helyi vásárlóerő – a kiskereskedelmi fejlesztésekre ez negatívan hat. További problémát jelent, hogy a helyi vállalkozások nem találnak megfelelő számban szakmunkásokat és technikusokat – a kínált bérek nem versenyképesek a Szolnoki járásra jellemző bérszinttel, erőteljes munkaerő-elszívó hatás érvényesül.							
2.	Jászberényi járás	Jászberény	9	3	49 909	617,01	80,9
Földrajzi elhelyezkedés: A terület az Alföld északi részén, a Tarna és a Zagyva folyók völgyében, az Északi-középhegységtől délre, földrajzi, domborzati szempontból a Jászság földrajzi kistáj szívében helyezkedik el, amit Felső-Jászságnak is szoktak nevezni. Fekvése tekintetében a Jászberényi járás kissé elkülönül az Alföldtől: az Észak-alföldi Régióhoz tartozik ugyan, de Debrecen-től való távolsága csaknem 180 km, míg Budapesttől csupán 80 km-re fekszik.							

	Járás neve	Székhely	Település		Népesség (2015.jan.1.)	Terület (km ²)	Nép- sűrűség (fő/km ²)
			össz.	város			

Illetékességi terület: A járáshoz három város (Jászberény, Jászárokszállás, Jászfényszaru) és 6 község (Jászágó, Jászboldogháza, Jászfelsőszentgyörgy, Jászfákóhalma, Jásztelek, Pusztamonostor) tartozik. A Jászberényi járás központja Jászberény, amely a megyeszékhely után a megye második legnépesebb városa.

Erősségek: A járás területén a vasúti teherszállítás aránya kifejezetten magasnak mondható. A multinacionális Electrolux a járás székhelyén hozta létre magyarországi és kelet-európai központját, melynek kapcsán jelentős beszállítói hálózatot épített ki, ami rendkívül pozitív multiplikátor hatásokat érvényesít. A bár a megye többi területén jelentős elmaradások észlelhetők, a jászberényi járásban, főként Jászberényben működő vállalkozások az országos átlaghoz viszonyítottan is jelentős mértékben végeznek K+F tevékenységet. A járási székhelyen, Jászberényben helyezkedik el az Eszterházy Károly Egyetem Jászberényi Campusa, a régi Jászberényi Tanítóképző Főiskola utódintézménye. A jelentős foglalkoztatási potenciált magukban rejtő kiemelt megyei beruházások közül a ThyssenKrupp Presta Hungary Kft. tevékenységét a Jászberényi járásban, ezen belül Jászfényszarun végzi.

Gyengeségek: A megyei tendenciához hasonlóan megemlíthető, hogy a járás lakossága évek óta csökkenő, korösszetétele kedvezőtlen. Jelentős problémaként merül fel, hogy a járás úthálózatának minősége sok helyen elégtelen.

3.	Karcagi járás	Karcag	5	3	42 079	857,26	49,1
----	---------------	--------	---	---	--------	--------	------

Földrajzi elhelyezkedés: A terület az Alföldön helyezkedik el, a járás területét a hozzá sorolt települések területe és azok közigazgatási határa szabja meg. Mérete alapján Jász-Nagykun-Szolnok megye legnagyobb járása. A járás települései a Nagykunsághoz tartoznak, melyet az Alföld szívéként emlegetnek. A felszín első látásra egyhangú, sík, azonban ha jobban megnézzük, láthatóvá válik, hogy egykori folyómedrek, morotvák és kiemelkedések, az ún. "kunhalmok" törik meg a horizontot.

Illetékességi terület: Három város (Karcag, Kenderes és Kisújszállás) és két község - Berekfürdő és Kunmadaras - tartozik hozzá.

Erősségek: A terület különösen gazdag termál- illetve gyógyvizekben. Több, országos jelentőségű védett természeti terület is található a járásban. A járás kedvező környezeti és turisztikai adottságain kívül érdemes megemlíteni a kulturális és sportéletben rejlő rendkívüli aktivitását, amely kedvezően hat a társadalmi viszonyokra és a lokálpatriotizmus kialakítására, ezáltal pedig a népesség helyben tartására. Fontosak a járás jelentős mezőgazdasági termelési és élelmiszeripari hagyományai, a versenyképes üzemméretű gazdaságok, a kapcsolódó iparágak és a mezőgazdasági innovációs bázis jelenléte Karcagon. A jelentős foglalkoztatási potenciált magukban rejtő kiemelt megyei beruházások közül a Belügyminisztérium felhívása szerint bőrtönépitési beruházást szükséges kiemelni, amely a Karcagi járásban, ezen belül Kunmadarason valósul meg.

Gyengeségek: A Karcagi járás népessége is folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, jelentős előregedés mellett, amely kihat a vásárlóerő alakulására is. A lakosság munkaerő-piaci versenyképességének, képzettségi szintjének növelése sok esetben megfelelő képzések hiányában nehézségekbe ütközik.

4.	Kunhegyesi járás	Kunhegyes	7	2	20 106	464,58	43,3
----	------------------	-----------	---	---	--------	--------	------

Földrajzi elhelyezkedés: A járás elhelyezkedését tekintve az Alföldön, ezen belül a Tisza-füredi kistérségben terül el, közel a Tisza-tóhoz. A járás székhelye Kunhegyes, egyfajta mikrotérségi központnak is tekinthető.

Illetékességi terület: A járáshoz 7 település tartozik: Abádszalók, Kunhegyes, Tiszabó, Tiszabura, Tiszagyenda, Tiszaroff, Tomajmonostora. A járás székhelye: Kunhegyes. A járás a 290/2014. (XI.26.) Kormányrendelet szerint a kedvezményezett, fejlesztendő és komplex programmal fejlesztendő járások közé tartozik.

Erősségek: A járás kiváló mezőgazdasági adottságokkal és hagyományokkal rendelkezik, melyeket a helyben elérhető agrárképzések is tovább fejlesztenek. Erdemes megemlíteni a befektetők letelepedéséhez rendelkezésre álló zöldmezős és barnamezős területek (kiepített infrastruktúrával) jelentős számát, továbbá a termálkincsek jelentős rendelkezésre állásából fakadó turisztikai potenciált is.

Gyengeségek: A negatív népességfogyási tendenciákon kívül gyengeségként érdemes megemlíteni az egész járásra jellemző alacsony vállalkozói aktivitást. Jelentős gyengeség még, hogy az országos átlagnál magasabb a járási munkanélküliség, emellett kedvezőtlen a strukturális összetétele is (alacsony képzettségűek magas aránya, kevés idegen nyelvet beszélő szakember). Főként a kedvező mezőgazdasági adottságok tekintetében nevezhető fontos gyengeségnek, hogy az exportképes, magas feldolgozottságú, jó minőségű agrár- és ipari termékeknek rendkívül alacsony az aránya, továbbá igen kevés élőlakó igényű feldolgozó üzem van jelen a térségben.

5.	Kunszentmártoni járás	Kunszentmárton	11	2	34 684	576,49	60,2
----	-----------------------	----------------	----	---	--------	--------	------

Földrajzi elhelyezkedés: A járás Jász-Nagykun-Szolnok megye déli részén, a Hármas-Köröshöz és az ún. „Tiszazughoz” közel

	Járás neve	Székhely	Település		Népesség (2015.jan.1.)	Terület (km²)	Nép- sűrűség (fő/km²)
			össz.	város			
helyezkedik el, területe az Alföld egyik jellegzetes átmeneti szerkezetű részét képi. Illetékességi terület: A járáshoz tartozik két város: Kunszentmárton és Tiszaöldvár és kilenc további község: Cibakháza, Csépa, Cserkeszőlő, Nagyrév, Öcsöd, Szelevény, Tiszainoka, Tizsakürt, Tizsasas. Erősségek: A járásban jelentős a táji, természeti, turisztikai adottságok gazdagsága és a védelem alatt álló természeti területek aránya. Erősségként jelentkezik, hogy a városi jogállású településeken jól kiépült közlekedési infrastruktúra található. Gyengeségek: Az infrastruktúra szempontjából összefüggésben az előzőekben leírtakkal, gyengeségként jelentkezik azonban, hogy kevés városi ranggal rendelkező település található a járásban, melynek több települése nehezen közelíthető meg, a közlekedés szempontjából elszigeteltnek tekinthető. Fontos még megemlíteni, hogy jelenleg a járás turisztikai potenciálja alacsony kihasználtsággal és ismertséggel rendelkezik.							
6.	Mezőtúri járás	Mezőtúr	5	2	26 767	725,74	36,9
Földrajzi elhelyezkedés: A járás az Észak-alföldi régióban, Jász-Nagykun-Szolnok megyében található, északról a Törökszentmiklósi és a Karcagi járás, keletről a Gyomaendrődi járás (Békés megye), délről a Szarvasi járás (Békés megye), délnyugatról a Kunszentmártoni járás, nyugatról pedig a Szolnoki és a Törökszentmiklósi járasok határolják. Illetékességi terület: A járás öt települése közül Mezőtúr és Túrkeve városi jogállású település, három pedig (Kétpó, Mesterszállás és Mezőhék), 1000 fő alatti kistelepülés. A kedvezményezett járasok besorolásáról szóló 290/2014 (XI.26) Kormányrendelet alapján a Mezőtúri járás kedvezményezett járás. Erősségek: A járás központja rendelkezik ipari parkkal, ahol folyamatos fejlesztések zajlanak, ez húzóerőként szolgál a többi település számára is. A járásban működő vállalkozások lakosságárányos száma a megyei átlagnál magasabb szintet mutat. Érdemes megemlíteni a turisztikai attrakciók meglétét (népművészeti hagyományok, rendezvények, fürdő), ezek a rendelkezésre álló potenciálhoz viszonyítottan jelenleg alacsony kihasználtsági szinten működnek, azonban jelentős jövőbeli lehetőségeket hordoznak magukban. Gyengeségek: A járási vállalkozások döntő többsége mikro- vagy kisvállalkozás, a vállalkozási szerkezet elaprózódott, a mezőgazdaság háttérbe kerülésével párhuzamosan nem lépett más húzóágazat annak helyére, ennek folyományaként jelenleg a népesség gazdasági aktivitása alacsonyabb a megyei és országos átlagoknál.							
7.	Szolnoki járás	Szolnok	18	5	116 358	914,48	127,2
Földrajzi elhelyezkedés: A járás a Tisza és a Zagyva által tagoltan helyezkedik el az Észak-alföldi Régióban, azon belül Jász-Nagykun-Szolnok megye középső részén, az alföldi nagytájon belül a Közép-Tisza-vidék középtáji területén. Illetékességi terület: A járáshoz öt város (Szolnok, Besenyszög, Martfű, Rákóczi falva és Újszász) és 13 község tartozik: Csata-szög, Hunyadfalva, Kőtelek, Nagykörű, Rákócziújfalva, Szajol, Szászberek, Tiszajenő, Tizsasüly, Tiszavárkony, Tószeg, Vezseny, Zagyvarékas. Erősségek: Erősségként jelentkezik a nemzetgazdasági szempontból is kiemelt jelentőségű, komoly termelési hagyományokkal és szakmai kultúrával rendelkező és korszerű ipari termelőágazatok, multinacionális tőke markáns jelenléte a járásban. Fontos megemlíteni, hogy a színvonalas közép- és felsőfokú oktatási intézmények jelenléte (pl.: Pallasz Athéné Egyetem Gazdálkodási Kar, szakképzési centrumok) folyamatosan korszerűsödő oktatási-képzési kínálatot nyújt a minden korosztály tanulni vágyó személyei számára. Erősségként tekinthetünk a járás központi elhelyezkedésére is, hisz Budapest közelsége, a többirányú kapcsolódás a Budapesti nagyváros térséghez (M3 autópálya és 32. illetve 33. számú főút; 4. számú főút, 44. számú főút) kifejezetten beruházásösztönző hatással bír. Gyengeségek: A járás településhálózatát Szolnok és Martfű kivételével gyenge, csökkenő térszervező erejű, népességmegtartó és tökevonzó képességű települések alkotják. Ezen felül megfigyelhető, hogy járási szinten a regisztrált álláskeresők között magas az alacsony iskolai végzettségűek és a szakképzetlenek aránya, továbbá magas a másodlagos munkaerő-piacon alkalmazásban állók száma. A járás lakossága évek óta csökkenő, korösszetétele kedvezőtlen.							
8.	Tiszafüredi járás	Tiszafüred	7	1	19 165	417,05	46
Földrajzi elhelyezkedés: A járás az Észak-alföldi régió szívében, a Tisza-tó mellett található, székhelye Tiszafüred. Délről a Kunhegyesi és a Karcagi járasok határolják. Illetékességi terület: A járáshoz egy város (Tiszafüred) és 6 község tartozik: Nagyiván, Tiszaderzs, Tiszaigar, Tiszaörs, Tisza-szentimre, Tizsaszőlős. A 290/2014. (XI. 26.) a kedvezményezett járasok besorolásáról szóló Kormányrendelet alapján a Tisza-füredi járás kedvezményezett járásnak minősül. Erősségek: Erősségként tekinthetünk a járás táji, természeti, turisztikai adottságainak gazdagságára, a védelem alatt álló természeti környezetre (Tisza-tó). A 33. sz. és 34. sz. főutak közelsége és a járás székhelyén Tiszafüred településen jól kiépült közlekedési infrastruktúra mindenképpen kedvezően hat a fejlődési potenciálok kiaknázása kapcsán.							

	Járás neve	Székhely	Település		Népesség (2015.jan.1.)	Terület (km ²)	Nép- sűrűség (fő/km ²)
			össz.	város			

Gyengeségek: Egy városi ranggal rendelkező település van a járásban, amely az egyetlen dominánsabbnak nevezhető település mind gazdasági, mind földrajzi szempontból. A járás minden települése viszonylag messze található az autópályáktól és a megyeszékhelytől, a kerékpáros útvonalak hossza alacsony, így eddig a turisztikai lehetőségek is kihasználatlanok maradtak. A járási települések egy jelentős része vasúton nem érhető el.

9.	Török-szentmiklósi járás	Törökszentmiklós	7	2	35 429	464,54	76,3
----	--------------------------	------------------	---	---	--------	--------	------

Földrajzi elhelyezkedés: A járás a megye középső részén, a szolnoki járástól keletre, az Észak-Alföldön, a Nagykunság szélén fekszik. Történelmileg nem tartozik a nagykun területhez, mindig Külső-Szolnok vármegye része volt. Területét a Tisza, a fegyverneki Holt-Tisza és a Tinóka-ér is átszeli.

Illetékességi terület: A járás Fegyvernek, Kengyel, Kuncsorba, Örményes, Tiszapüspöki, Tiszatenyő, Törökszentmiklós településekre terjed ki, városi ranggal Törökszentmiklós és Fegyvernek rendelkezik.

Erősségek: A járás tekintetében, különösen Törökszentmiklóst szemlélve, viszonylag magas az aktív korúak aránya az összlakossághoz viszonyítottan, ezzel összefüggésben a városi átlagnál alacsonyabb a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül. Érdemes megemlíteni a befektetők letelepedéséhez rendelkezésre álló zöldmezős és barnamezős területek (kiépített infrastruktúrával) jelentős számát.

Gyengeségek: Gyengeségnek tekinthető, hogy a járásban a turisztikai lehetőségek kiaknázatlanok, nincsenek minőségi szálláshelyek. Törökszentmiklóst leszámítva a jelentős infrastrukturális fejletlenség miatt a beruházók és a befektetők elkerülik a járást.

/Adatok forrása: KSH, <https://www.teir.hu/helyzet-ter-kep/> - Saját szerkesztés/

/Az egyes járások kapcsán meghatározott „erősségek” és „gyengeségek” nevesítésében a megyei járások által a TOP-5.1.2-15 kódszámú felhívás kapcsán készített helyi paktumok, ill. a járások városainak IVS-i szolgáltatott tartalmi alapot/

Lassú, de markáns folyamat a klímaváltozás (szélsőséges időjárási, vízháztartási jelenségek), mely az energiatermelés- és -felhasználás, valamint a vízgazdálkodás területén stratégiai változásokat követel, miközben az ivóvíz és az élelmiszer világpiaci felértékelődését eredményezi. A klímaváltozás kockázatainak tudatosulása és érzékelhető növekedése révén, valamint a gazdasági világválság hatására a lassan közhellyé vált fenntartható növekedési stratégiák mellett egyre hangsúlyosabb szerephez jutnak a jövőbeli gazdasági hangsúlyokhoz és azok társadalmi beágyazásához is illeszkedő alternatív megközelítési módok. Ezek közé tartoznak a társadalmi, gazdasági, környezeti sokkhatásokkal, válságokkal szembeni állékonyosság (resilience), a hosszabb távú, nem kalkulálható klímaváltozási, demográfiai folyamatokhoz való alkalmazkodó képesség (adaptivity vagy adaptive capacity), továbbá a műszaki és szervezeti-intézményi megújulásra, kísérletezésre, tanulásra, új típusú együttműködésekre, összefoglalóan változásra való nyitottság és alkalmasság (transformability) erősítésére irányuló stratégiák.

Meghatározóak az évtizedek óta érvényesülő európai demográfiai trendek (előregedés, igen alacsony termékenységi mutatók, makroregionális szintű területi koncentráció, illetve a népsűrűség csökkenése Európa mind több térségében). Termékenység tekintetében a jelenlegi igen negatív tendenciák a jövőt is determinálják, hiszen jóval kevesebb szülőképes nő fog belépni a felnőtt korba, mint korábban. A vidéki térségekben a mezőgazdaság népességeltartó képességének csökkenése lassan beáll, de még nem zárultak le az (el)vándorlási folyamatok Európa szerte. E „zsugorodási” folyamatot számos európai ország elfogadta, túlléptek a bagatellizálás, illetve a kudarcos trendfordítási próbálkozások szintjén. Jelenleg egyre inkább a már említett alkalmazkodási stratégiák, illetve a megváltozott helyzetben rejlő lehetőségek innovatív hasznosításának stratégiai kerülnek előtérbe, melyeken belül – tudomásul véve a piaci szereplők kivonulását és a közsféra mozgásterének szűkülését – a helyi civil társadalom és a helyi kisvállalkozások növekvő mértékű (partnerségi) szerepet vállalnak. A demográfiai trendeket erősíthetik vagy akár ki is egyensúlyozhatják az előre nem kalkulálható migrációs folyamatok, amelyek hirtelen és nagyarányú változást is indukálhatnak egyik-másik térségben. Szintén nem kalkulálható Európa

(és a világ) válságból való kilábalásának üteme, valamint az európai integráció erősödési folyamatának üteme.

A megye társadalmára is érvényes az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció (OFTK) által megállapított, a fentiekhez hasonlóan generációkra kiható erős trend: a társadalom túlzott megosztottsága és a széttöredezettsége életmód, a foglalkoztatottság, az iskolázottság és a fogyasztás szempontjából. Az OFTK megállapításai, miszerint kialakult „egy erőteljes területi szegregáltság” és jellemző „az egyre erőteljesebb etnicizálódás”, a megye területi, társadalmi folyamataira is állnak. Az eddigi hazai gyakorlat azt mutatja, hogy ez a problémahalmaz települési szinteken nem kezelhető. Állami szintről pedig legfeljebb a kezelés politikája, jogi feltételei, az átfogó intézményrendszere és forrásai biztosíthatók. Ebből következően megyei szinten kell gondoskodni az anyagi háttér rendelkezésre állásáról, az intézményrendszer működtetéséről és hatékonyságának növeléséről.

Meghatározó a tudás, az információ és a kreativitás globális felértékelődése. Az európai trendek egyértelmű össze-függést mutatnak a népességgel koncentráció, valamint a kreativitás és a versenyképesség között, miközben a hálózatosodás (fizikai, info-kommunikációs és társadalmi) egyre nagyobb szabadságfokot biztosít a szinergiák kialakulásához szükséges tudás- és információáramlás, illetve koncentráció számára. A társadalomtudományok a multikulturalitás és a kreativitás közötti pozitív kölcsönhatásra mutatnak rá, noha a multikulturalitás kétségtelenül a fokozódó társadalmi feszültségek forrása is.

A területpolitika továbbra is kiemelt feladatként tekint a városok fejlesztésére, a sokpólusú Európa megerősítésére, a vidékfejlesztésben a város-vidék kapcsolatok erősítésére. Ígéretes a több megyét érintő Tisza mente kiemelt program-térsséggé nyilvánítása a Nemzeti Vidékstratégiában, ugyanakkor a Tisza menti hét megye komoly összefogására épülő határozott kiállás esetén jó eséllyel elérhető, hogy a komplex (és messze nem csak árvízhez kapcsolódó) konfliktusokkal terhelt Tisza-térsség az Országos Területfejlesztési Koncepcióban is kiemelt térségként kerüljön nevesítésre.

A hazai területpolitika, melynek fejlesztési mozgástere nagymértékben az Európai Unió támogatási rendszere által be-határolt, nagyvonalakban igazodik a fenti elhatározásokhoz, ugyanakkor a korábbi, országon belüli – gyakorlatilag kudarcos – kiegyenlítő, felzárkóztató politika helyett, az egész ország pozíciójának javítására helyezi át a hangsúlyt.

Kiemelten szándékozik fejleszteni a Budapesti metropolisz régiót, melynek Szolnok és a jászvárosi ipari agglomeráció is része, és a nagyvárosok hálózatát, az ún. külső városgyűrűt. A gazdaságfejlesztésen belül a húzóágazatokra fókuszál: a megye szempontjából közülük különösen lényeges a mezőgazdaság, az élelmiszeripar és a gépipar, továbbá az ország energiafüggetlenségét mérséklő adottságok kihasználása. A területpolitikai célrendszerben hangsúlyos szerepet kap a felső-fokú oktatás-képzés, és az általa generált K+F potenciálok és eredmények fejlesztése, valamint a megújuló energiaszektor fejlesztésének szükségessége. Ezek a területek a megye stratégiai céljai között is szerepelnek.

A hazai területpolitika – az inkább elfogadó, adaptív európai szemlélettől eltérően – kiemelt feladatként határozza meg a demográfiai trendek megfordítását. Ebben a vonatkozásban a termékenységi mutatók javítása élvez prioritást, ami az ország e vonatkozásban igen-igen gyenge európai pozíciójával indokolható, de a demográfiai szakmai anyagok nem támasztják alá a pozitív várakozásokat. A migrációs folyamatok kihívásaival mintha kevésbé néznének szembe a hosszú távú területpolitikai elképzelések, noha a rövidtávú igazgatási-intézményi racionalizációs lépések ezzel szorosan összefüggenek. Úgy tűnik, a megyékre fog hárulni a feladat, hogy e racionalizálás eredményeként bekövetkező elkerülhetetlen életminőség-romlást adekvát, innovatív, a helyi társadalmat aktivizáló eszközökkel kompenzálják.

A jelenlegi fejlesztési ciklus kiemelt fejlesztéspolitikai prioritása a programozott, területileg integrált fejlesztési törekvések támogatása. Ez lehetővé teszi, esetenként kikényszerítheti a települési - térségi együttműködésekben alapuló arányos fejlesztések megvalósulását a forrásszerző verseny helyett.

A megyét érintő legjelentősebb fejlesztési dokumentumok elsősorban az Országos Területfejlesztési Konceptióban kiemelt térségként szereplő Tisza-térséggel kapcsolatosan készültek. A hatályos OTK elhatározásaival összhangban a Tisza-térség fenntartható, integrált fejlesztését illetően a megye számára igen fontos, határon átvágó hatáskörű tervezőmunka folyt. E munka azonban a tervezés különböző szintjein elakadt, annak ellenére, hogy a beavatkozások elindításának halaszthatatlanságát kormányzati szinten sem vitatják. A térség fejlesztését tartalmazza a 2011-ben született Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégia is. Tisza stratégia megalapozása c. tervdokumentum a klímaváltozásnak erősen kitett térségek fejlesztését a vízgazdálkodás, a vidékfejlesztés és a térség motorját jelentő városok fejlesztésének összehangolására építi. A beavatkozásokat, a beruházás típusú fejlesztéseket és a szervezeti-intézményi háttér fejlesztéseit egységes rendszerbe foglalja.

A Tisza mente Integrált Területfejlesztési, Vidékfejlesztési és Környezetgazdálkodási Programjában szereplő átfogó és alulról építkező térségi fejlesztési javaslatok egyes (különösen a vízvisszatartással-öntözéssel összefüggő) elemeinek megvalósításához szükséges helyzetfeltáró tevékenységek elindultak, ám e munkák beépülése a Tisza menti vízgazdálkodás rendszerébe még várat magára. A számos program és projekt integrációját biztosító elképzelések megvalósulásának legnagyobb gátja az ágazatok-szereplők közötti együttműködést, a társadalmi-gazdasági fejlődést, a természetmegőrzést- és tájfejlesztést valamint vízkár-elhárítást szolgáló fejlesztések integrálását nem kellően ösztönző intézményi-finanszírozási rendszer.

Az Alföld egészének jövőjét hosszú távon fogja meghatározni, hogy a terület- és vidékfejlesztés mit akar, és mit tud kezdeni a Tiszával, Európa egyik leghosszabb, legjelentősebb ökológiai folyosójával. Kérdés, hogy sikerül-e a vízügy, a természetvédelem és a terület-, vidék- és településfejlesztés közötti szemléletbeli ellentéteket feloldani és elindulnak-e azok a változások, melyek a mainál kisebb népesség és a folyó együttélését új, fenntartható, életképes irányba mozdítják el. A Tisza újrapozicionálása érdekében alulról és felülről kezdeményezetten számos szervezet jött létre, közülük néhány már jelentős eredményekkel bír. Szolnoknak, mint a hazai Tisza szakasz súlypontjában fekvő nagyvárosnak, e vonatkozásban kiemelkedő szerepe lehet.

A Tisza térségen belül kiemelendő a Tisza-tó térsége, melyet korábban kiemelt üdülőkörzetként határozták meg a tervek. A térség közigazgatásilag szétszabdalt, négy megye peremterületén található és számos hátránnyal küzd, ugyanakkor számos gazdasági lehetőséggel is rendelkezik. A területre elsőként mintegy tíz éve készült területrendezési terv, mely konkrét szerkezeti, területfelhasználási szintű javaslatokat, szabályokat határozott meg a térség egészének komplex fejlesztésére, ugyanakkor elfogadására nem került sor. A Tisza-tó térség 2005-ben készült területfejlesztési koncepciójának igen fontos kiinduló megállapítása, hogy „a megindult fejlődésre tekintettel lehetőség van egy új, sajátos arculatú Tisza-tavi térség kialakulására”. A periféria helyzet miatt a térségnek nincs teljes értékű belső központja, a város-vidék kapcsolatok a hagyományok szerint a peremeken lévő kisvárosok és a területen kívül lévő közép- és nagyvárosok felé irányulnak.

A Komplex Tisza-tó Projekt (2008) célja a térségi vízpótlás és a jó ökológiai állapot eléréséhez szükséges vízi ökoszisztémák fenntartása, valamint a mezőgazdaság, a halászat és horgászat vízigényének biztosítása. A Tisza-térség mielőbbi koncentrált fejlesztésének szükségességét jelzi, hogy a társadalmi és intézményi tőke gyengesége hatványozottan jelentkezik a megye északi és északkeleti részében, ahol a rendszerváltást követően a képzettek nagyarányú elvándorlása következett be, és folyik mind a mai napig.

A megyében a közúti közlekedési infrastruktúra fejlesztését és a közútfejlesztési prioritásokat értékelve látható, hogy a mindennapi üzemeltetés, kapacitásbővítés és a lakott területek elkerülése döntéshozói szempontból előrébb kerül a térszerkezetet tudatosan alakító, a területi munkamegosztás új helyszíneit létrehozó nyomvonalakhoz képest (Kecskemét–Szolnok). Ezáltal a megye térszerkezete (és annak kapcsolati hiányai is) jellemzően változatlanul megmarad, a meglévő problémák újra-termelése, más helyszínre történő áthelyeződése várható.

A különféle ágazati tervek alapján a megyében is számos kedvező hatású projekt valósult meg, lényeges azonban leszögezni, hogy az ágazati fejlesztések során sajnálatos módon nem érvényesültek a megye érdekeinek megfelelő területi koordinációs szempontok, így nem következtek be a várt tovaggyűrűző hatások sem gazdasági, sem pedig területfejlesztési téren.

Demográfia, foglalkoztatás

Az európai kontinens népességében az elkövetkező évtizedekben abszolút és relatív értelemben is csökkenés várható. Ezzel párhuzamosan az európai társadalmak számottevő mértékben öregszenek. A korstruktúra változása nagy hatással van a munkaerő-kínálatra is. A gyermekvállalási hajlandóság az Unió minden országában elmarad az egyszerű reprodukciót biztosító 2,1-es szinttől.

A lakónépesség csökkenése országos tendencia, azonban az Észak-Alföldi régió népességfogyása nagyobb az országos átlagnál; a régióban (és azon belül Jász-Nagykun-Szolnok megyében), a belföldi vándorlási veszteség fokozza a természetes fogyásból következő népességcsökkenést.

A megye népességszáma 1990 óta gyorsuló ütemben csökken, 2010-ben közel 40 000 fővel kevesebb a megye lakossága, mint 20 évvel korábban. Az ezredfordulót követően a népességvesztés üteme a megye minden statisztikai kistérségében lényegesen meghaladta az országos ütemet. A Mezőtúri, Tiszafüredi, Karcagi és Kunszentmártoni kistérségek népességvesztése 2001 és 2010 között meghaladta a 10 %-ot. A Kunszentmártoni, a Szolnoki, és a Karcagi kistérségben a megelőző évtizedre még jellemző migrációs vonzást a migrációs taszítás váltotta fel, a Mezőtúri-, a Törökszentmiklósi és a Tiszafüredi kistérség migrációs taszítása felerősödött, s a Jászberényi kistérség migrációs vonzása is számottevően mérséklődött. 2001 után az előregedés a Szolnoki és a Mezőtúri kistérségben volt a legintenzívebb, a Jászberényi kistérségben pedig a legvisszafogottabb.

A megye tájegységei közül a Nagykunság népesedési vesztesége volt a legjelentősebb, – mintegy másfélszerese a megyei átlagnak és több mint háromszorosa a kilencvenes éveket jellemző ütemnek. Ennek mintegy 60 százalékban a vándorlási veszteség volt az oka.

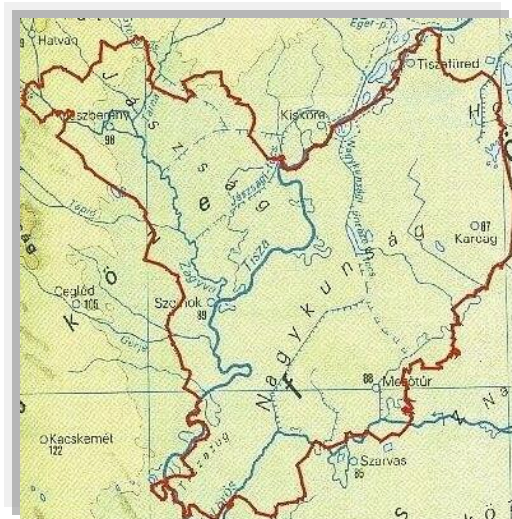
A foglalkoztatottság szintje Magyarországon az uniós tagországok átlagához képest rendkívül alacsony. Jász-Nagykun-Szolnok megyében a foglalkoztatási arány alacsonyabb az országos átlagnál, de magasabb a régió átlagánál.

Földtan, gazdaság

A megye felszíne tökéletes síkság, éghajlata kontinentális. A csapadék kevés és egyenetlen eloszlású, gyakori a szárazság és az aszály. Természeti értékei közül kiemelkedik a jó minőségű termőtalaj, a termálvíz vagyion és a napsütéses órák magas száma. A megyéhez tartozik a Tisza-tó délkeleti része, valamint a Hortobágyi Nemzeti Park nyugati fele. Gazdag az itt fészkelő és az átvonuló madárvilág. A védett természeti területek változatos élővilágukkal jelentős szakmai és tudományos értéket képviselnek.

A helyi vagy országos védelem alatt álló természeti értékeket a folyóvölgyek, szikes puszták, löszpusztai maradványok, mocsár maradványok, kunhalmok, famatuzsálemek, arborétumok, fészkelőhelyek alkotják.

Földtani és éghajlati okok miatt a megújuló energiaforrás adottságok kiválóak a megyében (termásvíz, nap, geotermikus), hasznosításuk azonban még nagyon alacsony szinten jár.

Jász-Nagykun-Szolnok Megye

A Jászberényi és a Szolnoki kistérségben sűrűsödnek a megye cégóriásai. A Top 50 cégből 24 a Jászberényi, 19 a Szolnoki kistérségben található. Az 50 legnagyobb cég realizálta a megye teljes üzleti forgalmának háromnegyed részét 2010-ben, ezen belül is a Jászberényi kistérségben működő cégek teljesítménye emelkedik magasan a többi kistérség fölé. Földrajzi fekvés szempontjából minden kétséget kizáróan a Jászság (kiemelten Jászfényszaru, Jászárokszállás, Jászberény) helyzete a legkedvezőbb, az M3-as autópálya és a Budapesti agglomeráció kisugárzása-vonzása eléri a térséget. A rendszerváltás előtt ide települt ipar jórészt talpon maradt, sőt jelentős külföldi tőkét vonzott a térségbe (a megye három legnagyobb vállalata a kistérségben működik).

A megye másik kiemelkedő gazdasági központja Szolnok térsége (Törökszentmiklóssal és Martfűvel) ahol a térségi hagyományokban gyökerező vasúti szolgáltatás, járműipar, mezőgazdasági feldolgozóipar és bőripar mellett Szolnok üzleti szolgáltatási, oktatási, egészségügyi, államigazgatási és kulturális központi központ szerepe a domináns gazdasági tényezők.

Szolnok látványos lépést tett a gyaloghíd megépítésével annak érdekében, hogy magát, mint a Tisza fővárosa pozicionálja, hiányzik azonban ennek olyan átfogó, integrált stratégiája, mely a gazdaságra, a K+F tevékenységre, az oktatásra, az idegenforgalomra, a városmarketingre stb. területekre is kiterjedne.

Nincsenek meg a megyében koncentrálnodó óriási vasúti kapacitások logisztikai hasznosításának infrastrukturális, szervezeti intézményi feltételei, de a szolgáltatás iránti kereslet kritikus tömege is hiányzik, mely a fejlesztéseket inspirálhatná. A megye többi része – Jászság keleti része, Tiszafüred, Karcag, Mezőtúr és Kunszentmárton térségei, Törökszentmiklósi kistérség központtól távolabbi települései – alacsony vállalkozási aktivitással és magas munkanélküliséggel küzdenek.

Tiszafüred térségében a Tisza-tó megépítése nem hozott dinamikus fellendülést a turizmus és a gazdaság egyéb területein, viszont a hagyományos mezőgazdasági kultúrák eltűntek. A turizmus fellendülésén a közeli, jelentős vonzerejű Berekfürdő sem segített. Az ide telepített ipari üzemek nem élték túl a rendszerváltozást. Ráadásul a várost „beszorítják” a védett területek. A Tiszafüredi kistérség ma annak ellenére az ország legelmaradottabb járásait tömörítő egyike, hogy Jász-Nagykun-Szolnok megye területére esik a Tisza-tó Kiemelt Üdülőkörzet területének közel fele, a tömeges vízparti üdülésre alkalmas Abádszalóki-öböllel és a védett természeti értékekben gazdag, nyugalmasabb termál- illetve gyógyüdülésre alkalmas Tiszafüredi-öblözettel.

A Karcagi, a Mezőtúri és a Törökszentmiklósi kistérségek, valamint a Jászság keleti (Jászapáti központú) részének gazdasági arculatát a nagy üzemméretű szántóföldi mezőgazdaság, kisebb mértékben az állattartás és a mezőgazdasághoz kapcsolódó feldolgozóipar határozza meg, míg a Kunszentmártoni kistérség területén a fóliás kertészet, a szántóföldi zöldségtermesztés és a szőlő- és bortermelés is jelen van. A Karcagi és a Mezőtúri kistérségekben jelentős az alkatrészgyártás és a (mezőgazdasági) gépipar, viszont az utóbbiban drámaian alacsony az élelmiszeripar szerepe. Karcag területén megvannak a mezőgazdasághoz kapcsolódó K+F tevékenység fejlesztésének csírái, azonban ennek a térség gazdaságára elenyésző a hatása. Mezőtúr nagy múltú fazekasipara ma gazdaságilag jelentéktelen súlyú, inkább csak hagyományörző szerepet tölt be. A Karcag melletti Kunmadaras 760 hektárnyi volt katonai repülőtérének újrahasznosításával a rendszerváltás óta küzd a megye és a község, azonban kedvezőtlen fekvése miatt a klasszikus logisztikai-ipari parki hasznosításába vetett remények megalapozottsága – tetemes külső pénzügyi támogatás nélkül – erősen kérdéses. A Törökszentmiklósi kistérség relatíve fejlett központja (több, jelentős, elsősorban a mezőgazdasághoz kapcsolódó ipari foglalkoztatóval) csak néhány szomszédos község számára tud megélhetést biztosítani.

A Kunszentmártoni kistérség vállalkozásainak nagyobb része a mezőgazdaságban működik (57 %), az egyéb vállalkozások túlnyomó részben helyi hatáskörűek. A térségből jól elérhető kecskeméti autógyár beindulása némileg javított a foglalkoztatási arányokon. A foglalkoztatáshoz kismértékben hozzájárul a regionális viszonylatban jelentős vonzerőjű cserkeszőlői gyógyfürdő.

3.2. A helyi klímaváltozással, klímaadaptációval kapcsolatos ismeretek, jogi és gazdasági háttér, hiányosságok, problémák

A Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program által lefedett valamennyi fejlesztési terület és beavatkozási irány esetében 4 db horizontális célnak kell érvényesülnie, amelyek egyike a klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak megelőzése és mérséklése, az alkalmazkodóképesség javítása. E horizontális cél elérését legközvetlenebbül a KEHOP 1. prioritási tengelye szolgálja, amely megnevezésében – „Klimaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás” – is egyértelműen tükrözi a kitűzött célt.

A KEHOP 1. prioritás tengelyének első specifikus célkitűzése a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást, valamint a természeti katasztrófák megelőzését szolgáló adat- és tudásbázis megteremtése, beleértve ebbe nem csak a nélkülözhetetlen szakmai tudásbázis megteremtését, hanem egyben a társadalom klímaváltozással kapcsolatos ismereteinek bővítését, a lehetséges és szükséges klímaváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló tevékenységek, követendő magatartás-minták megismertetését is. A klímaváltozással kapcsolatos szemléletformálás és a helyi klímastratégia kidolgozása révén bővül a lakosság, a helyi köz- és gazdasági szereplők klímaváltozással összefüggő ismeretei, aminek következtében javul a klímaadaptációs intézkedések végrehajtásának hatékonysága.

A szélesesen értelmezett – a lakosság mellett a vállalkozói, közintézményi szereplőket is magában foglaló – társadalom klímaváltozással kapcsolatos ismereteinek hiánya megghiúsíthatja a várható változásokhoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések hatékony megvalósítását. Ennek elkerülése érdekében jelen

projekt a hatékony alkalmazkodás társadalmi feltételeinek elősegítésére irányul.

A klímaváltozás hatásai térségenként rendkívül változatosak, így az azokhoz való alkalmazkodási programok és intézkedések minél alacsonyabb területi szinten valósíthatók meg hatékonyan. A klímaváltozással kapcsolatos kihívások, lehetőségek, feladatok meghatározása – a helyi érdekeltek bevonásával zajló partnerségi folyamat keretében – kulcsfontosságú a hatékony adaptációhoz. Ennek elősegítése érdekében szükséges a klímastratégia kidolgozása. A klímastratégia sikeres megvalósításához elengedhetetlen az érintett célcsoportok tájékoztatása és szerepvállalása, amelyet célzott, a klímaváltozás mérséklését, azaz a megelőző környezetvédelmet hangsúlyozó és a klímaváltozáshoz való alkalmazkodásra is kiterjedő szemléletformálási akciók támogatása révén kell elősegíteni.

3.3. A projektet megalapozó szakpolitikai célok, jogszabályi előírások

A Partnerségi Megállapodás célul tűzte ki az EU 5. tematikus céljának megfelelően az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és –kezelés előmozdítását. A klímaváltozás a legnagyobb környezeti kockázatok egyike, ami nemcsak a gazdaságot, hanem közvetlenül a lakosság életmódját és életfeltételeit is érintheti.

Hazánk globális és európai léptékben is különösen sérülékeny területnek számít az éghajlatváltozás várható hatásait tekintve, ugyanakkor a klímaváltozás hatásaival szembeni sérülékenység Magyarországon belül is igen nagy területi különbséget mutat. Míg a klímaváltozás mérséklése globális összefogással érhető el, addig a kedvezőtlen hatásokra való felkészülés – a hatások jellegének és mértékének nagymértékű területi differenciáltsága eredményeképpen – minél alacsonyabb területi szinten valósítható meg a leghatékonyabban.

Kiemelten fontos ezért a térségi és helyi szintű klímastratégiák kidolgozása, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást elősegítő helyi kapacitások megerősítése. További jelentős probléma, hogy a lakosság klímatudatossága, valamint az éghajlatváltozás helyi hatásairól való ismerete alacsony szintű.

- A Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS) elkészítését az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről szóló 2007. évi LX. tv. (V. 28.) 3. § rendelkezése írja elő. A nemzetközi kötelezettségvállalásokkal összhangban, első alkalommal a 2008–2025 időszakra kell kidolgozni az éghajlatváltozási stratégiát. A NÉS célkitűzéseit – a két évenként kidolgozásra kerülő – Nemzeti Éghajlatváltozási Programok fogják megvalósítani. A NÉS illeszkedik a kormány által a 1054/2007 (VII.9) Korm. határozatban elfogadott Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégiához is. Az éghajlatváltozás a magyar társadalmat, nemzetgazdaságot fenyegető, cselekvésre kényszerítő kockázat. A sokoldalú elemzések alapján az elkövetkező évtizedekben várhatóan jelentős mértékben megváltozó hőmérséklet- és csapadékviszonyok, az évszakok lehetséges eltolódása, egyes szélsőséges időjárási jelenségek erősödése és gyakoriságuk növekedése veszélyezteti természeti értéinket, vizeinket, az élővilágot, erdőinket, a mezőgazdasági terméshozamokat, építményeinket, lakókörnyezetünket, a lakosság egészségét és életminőségét egyaránt. Az ENSZ egyik tudóscsoportja azt állapította meg, hogy a klímaváltozás a biológiai sokszínűségre, azaz az élővilág fajgazdagságára gyakorolt hatása szempontjából Magyarország Európa egyik legsérülékenyebb országa.

A NÉS tudományos megalapozását „A globális klímaváltozás: hazai hatások és válaszok” VAHAVA (VÁltozás – HATás – VÁlaszok) néven ismert kutatási projekt adja.

A NÉS Magyarország középtávú klímapolitikájának három fő cselekvési irányát jelöli ki:

- az uniós és nemzetközi követelményeknek megfelelően intézkedéseket irányoz elő, az éghajlatváltozást kiváltó gázok kibocsátásának csökkentése, és növekedésének megelőzése érdekében. Az üvegházhatású gázok kibocsátásának mérséklését az összes energiafelhasználás csökkentésével együtt kell megvalósítani, úgy, hogy a termelés és fogyasztás szerkezetének egésze a kevésbé anyagés energia-igényes irányba változzon.

- a már elkerülhetetlen éghajlatváltozás kedvezőtlen ökológiai és társadalmi-gazdasági hatásai elleni védekezésnek, az éghajlatváltozás következményeihez való alkalmazkodóképesség javításának legfontosabb elemeit tartalmazza; valamint

- az éghajlatváltozás társadalmi tudatosítását és a klímatudatosság erősítését.

A NÉS kiemelten ágazatközi és össztársadalmi keretrendszer, minden gazdasági ágazatot és társadalmi csoportot érint. Ezért a vonatkozó stratégiai célokat, feladatokat minden szektor (és tárca) tevékenységébe integrálni kell.

- A megváltozott gazdasági környezet és a gyorsuló természeti változások sürgetik a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS) megújítását. A dokumentum meghatározza a klímaváltozás elleni küzdelemhez szükséges hazai feladatokat, továbbá iránymutatást ad az éghajlatvédelem és fejlesztéspolitika összehangolásához. A Stratégia felülvizsgálatát a Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS-2-t) a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium felügyelete mellett, a Magyar Földtani és Geofizikai Intézetben belül működő Nemzeti Alkalmazkodási Központ készítette. Az egyre szaporodó szélsőséges időjárási jelenségek mind gyakrabban juttatják eszünkbe, hogy a klímaváltozás nem egy a jövő fenyegetései közül, hanem a jelenben zajló, gyorsuló folyamat.

A Nemzeti Energiastratégia is hangsúlyozza, hogy az energiahordozókért folytatott verseny erősödik, amelynek kedvezőtlen hatását az európai unión belüli integráció, együttműködés és szolidaritás növekedése csökkentheti.

- Az energiahordozók rendelkezésre állásának kockázatai hosszú távon növekednek, a folyékony szénhidrogéneknél már az energiastratégia időtávjában is számítani lehet a kereslet-kínálat egyensúlyának felbomlására.
- Az energia előállításával, felhasználásával szemben támasztott környezetvédelmi elvárások növekednek.
- Az előbbiek következtében az energiahordozók kitermelése, a hasznosításra alkalmas energiatípusok előállítása folyamatosan drágul.
- Az elektromos technológiák további térnyerése következtében a villamos energia részaránya az energiafelhasználáson belül folyamatosan nő, megjelennek új alkalmazási területek (közlekedés, fűtés-hűtés).
- A klímaváltozás már jelenleg is tapasztalható következményeként növekszik az extrém időjárási helyzetek gyakorisága, miközben azok előrejelzésének pontossága csökken. Ez megnehezíti a gazdasági tervezést és csökkenti a mezőgazdasági termelés biztonságát. A károk elhárítása komoly költségeket jelent majd mind a lakosság, mind a költségvetés számára.
- Az éghajlatváltozás következtében fellépő időjárási szélsőségek jelentős mértékben befolyásolják a kritikus infrastruktúrák – köztük az energiaellátó rendszerek – biztonságos működését.

- Magyarország környezetpolitikai céljainak és intézkedéseinek átfogó keretét 1997 óta a Nemzeti Környezetvédelmi Programok jelentik. A Program kidolgozásáról, céljáról, tartalmáról és megvalósításáról a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény rendelkezik. Tekintettel arra, hogy a 96/2009. (XII.9.) OGY határozattal elfogadott 3. Nemzeti Környezetvédelmi Program (továbbiakban: NKP-3) 2014-ben lejár, szükségessé vált a 4. Nemzeti Környezetvédelmi Program (továbbiakban: Program) kidolgozása. A Program feladata, hogy az ország adottságait, a társadalom hosszú távú érdekeit és jövőbeni fejlődési céljait, valamint a globális felelősségből és a nemzetközi együttműködésből, EU-tagságból adódó kötelezettségeket figyelembe véve meghatározza az ország környezeti céljait és az elérésükhöz szükséges feladatokat és eszközöket. A Program összhangban van az Európai Unió 2020-ig tartó időszakra szóló 7. Környezetvédelmi Cselekvési Programjával és az Országgyűlés által elfogadott Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiával. A Program egyúttal a 2014–2020 közötti időszakban rendelkezésre álló európai uniós környezetügyi célú fejlesztési források felhasználásának szakmai megalapozását is szolgálja.

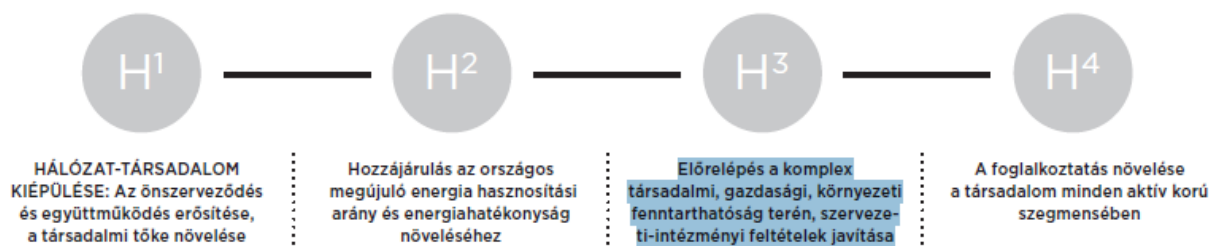
A Program átfogó célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához.

Stratégiai céljai:

- Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása.
- Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata.
- Az erőforrás-takarékosság és a -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése.

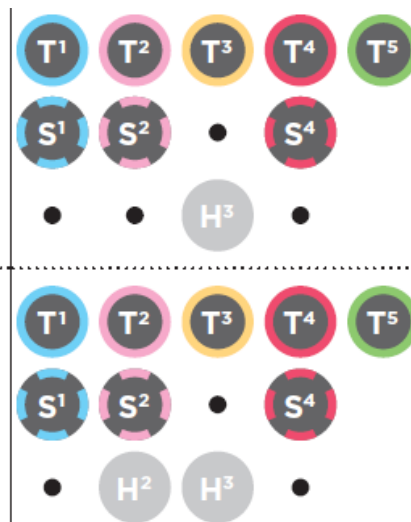
- A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területfejlesztési Koncepció helyzetértékelésében több környezetvédelmi szempontú elemzés is megfogalmazásra került. A koncepció 2.2. Környezeti tényezők állapota, környezetterhelés c. fejezet szisztematikusan sorra veszi azokat a tényezőket, amelyek a megye környezeti állapotára hatással vannak/lehetnek. A koncepció többek között kitér a talaj és felszíni vizek, az erdők állapotára, az élővilág állapotára, a szennyezett területekre, a hulladékgazdálkodásra és a megye energiagazdálkodására. A területi hatásvizsgálat elkészítése során a nyilvánosság bevonása is megtörtént, melynek legfőbb célcsoportja a természetvédelemért, környezetvédelemért felelős szakmai szervezetek, civil szervezetek, valamint természetesen a megyei lakosság volt. A koncepció 2030-ig terjedő időszakra vonatkozó horizontális céljai között is szerepel az előrelépésre való törekvés a komplex társadalmi, gazdasági, környezeti fenntarthatóság terén (H3).

HORIZONTÁLIS CÉLOK

A koncepció nevesíti azt is, hogy az egyes 2030-ra megfogalmazott megyei területi-, specifikus-, és horizontális célok miként járulnak hozzá az Európa 2020 stratégia által nevesített célok vonatkozásában az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a kockázat megelőzés és -kezelés előmozdításához.

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés előmozdítása

Környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása

Külön nevesítésre kerül a koncepcióban, hogy a megyei célok miként járulnak hozzá az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatásához, továbbá, hogy miként járulnak hozzá a lokális célkitűzések a környezetvédelemhez és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdításához.

Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban

A koncepció leírja azt is, hogy a fenntarthatóság szempontjai ma elsősorban a környezetvédelmi és természetvédelmi jogszabályokon keresztül érvényesülnek. Hangsúlyozza azt is, hogy habár elvileg a területrendezés és fejlesztés jogszabályai is tartalmaznak ilyen irányú kitételeket, igazolásuk során többnyire újra a környezet- és természetvédelmi jogszabályrendszerekhez jutunk vissza. E jogszabályok logikájuk alapján a jelenlegi állapot szinten tartását, a lehető legkisebb mértékű kár okozását, illetve súlyosabb állapotromlás esetén a kompenzációt várják el.

- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területfejlesztési Program 4. Prioritása a „Környezeti erőforrások hatékony megőrzése” melynek két intézkedése a 4.1. Intézkedés: Zöldgazdaság feltételeinek megteremtése, valamint a

4.2. Intézkedés: Integrált víz- és tájgazdálkodási programok. Látható tehát hogy a fenntarthatóság és a környezet megóvása a programban konkrét cselekvési szinten is jelen van.

A programban leírásra került, hogy Jász-Nagykun-Szolnok megye jelentős természeti értékekkel rendelkezik, kiemelkedő a termőterületek adottsága, ezen belül magas a mezőgazdasági területek aránya, mely a megye agrárpotenciálját erősíti. A táji diverzitást és a védett területek sokasága is bővíti. A megye országosan is fontos vízbázisokkal rendelkezik mind a felszíni, mind a felszín alatti víztestekre vonatkozóan, melyek közül a Tisza és a Tisza-tó, valamint a Körös és Zagyva emelhető ki a termálvízkinson kívül. A megújuló energia termelésében is komolyabb potenciál használható fel, a termálvíz mellett a nap- és szélenergia kiaknázásában történtek előrelépések. Az éghajlat szélsőségeinek gyakoribbá válása a vízjárás kiszámíthatatlanságát, szélsőséges eseteit eredményezi, mely a vízhiányos és vízbő időszak-

kokban fellépő problémák kezelését teszi szükségessé. A vízgazdálkodási infrastruktúra jelenleg nem képes feladata ellátására, fejlesztése mindenképpen szükséges. A prioritás keretében a meglévő adottságokra és lehetőségekre építve, azokat kihasználva szükséges fejleszteni a vízgazdálkodás infrastruktúráját, mely kapcsolódik a belvizek elvezetéséhez és tárolásához, későbbi vízhiányos időszakokban történő felhasználáshoz. Az árvízvédelmi infrastruktúra modernizálásával nő a települési biztonság, az árvizek kisebb káreseménnyel vonulnak le. A tájhasználat táji adottságokhoz történő igazítása színesíti a környezetet és javítja a felhasználás lehetőségeit. Az ivóvízminőség javító program a lakosság egészséges ivóvízzel történő ellátását biztosítja. Az utóbbi években kiépült a hulladékkezelés rendszere, melyre kisebb feldolgozóbázis is települt, ezek további fejlesztése, valamint a hulladékgazdálkodás energetikai célú továbbfejlesztése valósul meg a prioritásból.

A prioritás kiemelten foglalkozik a zöldgazdaság potenciáljainak kiépítésével, különösen a megújuló és alternatív energiatermelést, hatékonyabb felhasználást támogatja. A hulladékgazdálkodás további erősítése az újrafelhasználható anyagok kezelést szolgálja a teljes vertikum kialakításával, illetve a hulladékgazdálkodás energetikai célú továbbfejlesztésével. A víz- és tájgazdálkodási programok integráltan kezelik a településeket érintő víz- és tájgazdálkodási problémákat, tovább fokozva a települési környezet biztonságát. A Tisza Részvízgyűjtő Vízgazdálkodási Terv (Tisza VGT) ajánlásainak megfelelően kerülnek kiépítésre az ár- és belvízbiztonságot szolgáló közművek. Emellett a megye területén található víztesteket érintő, a vizek állapotát javító, vagy azok romlását nem okozó beruházások valósulnak meg, többek között a termálvíz kezelése, a felszíni és felszínalatti vizek szennyezettségének monitoringja területén. A derogációs kötelezettségek teljesítése érdekében továbbfolytatódik, illetve teljes körűen megvalósul a megyében ivóvízminőség javító program és a szennyvíz elvezetése, kezelése a települési infrastruktúra kiépítésével. Szükséges az integrált víz- és tájgazdálkodás képzési és kutatási rendszerének megerősítése, a tervezett fejlesztések hatására Jász-Nagykun-Szolnok megye a felsőoktatási bázisán felhalmozott tapasztalatok felhasználásával a vízgazdálkodás innovatív központjává válik a Szolnoki Főiskola közreműködésével, valamint a nagykörűi tájgazdálkodási kísérleti központ partnerségében. A kutatások a Tisza, a Zagyva és a Körösök menti holtágak vízrendezésére, komplex rehabilitációjára és a megújítást kiegészítő tájgazdálkodási, ökoturisztikai, halászati hasznosítására irányulnak. A prioritás kiemelten kezelt területei közé tartozik a holtágak revitalizációja, a Zagyva-Tarna vízgyűjtő árvízvédelmi rendezése, valamint a víz- és tájgazdálkodáshoz kapcsolódó szakképzés kialakítása, elsősorban a Szolnoki Főiskolára alapozva. A prioritás a megújuló-, alternatív és hatékony energiafelhasználás arányának fokozásával, a hulladékgazdálkodás minőségi fejlesztésével egyszerre szolgálja az A1. „Erőteljes kapcsolódás a makrogazdaság fejlődési tengelyeire”, az A2. „Változatos kultúrtájak dinamikus egyensúlya” és az A3. „Egészséges, képzett lakosság, együttműködő társadalom” átfogó célokat. Az ár- és belvízvédelem további erősítésével az életkörülmények és a települési környezet biztonságának növelése, a derogációs kötelezettségek megoldásával az egészséges ivóvíz lakossághoz való eljuttatása, valamint a keletkező szennyvizek kezelése hozzájárul az egészségesebb környezet és társadalom kialakulásához, kapcsolódva az S1. „A lakosság képzettségi szintjének és egészségi állapotának javítása” és az S4. „A társadalom és a gazdaság megújulását, a táj konszolidációját hátráltató infrastrukturális hiányosságok felszámolása” specifikus célok megvalósulásához. A vízgazdálkodás rendszerének új alapokra helyezése, az innovációs-kísérleti fejlesztések erősítése, gyakorlati alkalmazása és a holtágak revitalizációja, további hasznosításának biztosítása az S2. „Az agrárvertikum versenyképességének, tájfenntartó- és foglalkoztatási potenciáljának növelése” célt erősíti. A prioritás az összes területi cél (T1, T2, T3, T4, T5) teljesülését szolgálja.

A prioritás az alábbi európai uniós tematikus célkitűzésekhez és beruházási prioritásokhoz kapcsolódik:

- (1) A kutatás, technológia fejlesztés és innováció erősítése;
- (3) Kis- és középvállalkozások versenyképességének javítása;
- (4) Alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás;
- (5) Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatkezelés előremozdítása;

- (6) A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonysága;
(10) Az oktatásba és az egész életen át tartó tanulásba beruházás;

A megújuló-, alternatív energiatermelés erősítése során megtermelt energia, annak hatékony felhasználása, kiegészülve a hulladékgazdálkodásra épülő vertikum kiépítésével szolgálja a (2) Kis- és középvállalkozások versenyképességének javítása, a (4) Alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás, az (5) Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatkezelés előremozdítása és a (6) A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonysága tematikus célokat. A vízi-közmű és vízgazdálkodáshoz kapcsolódó beruházások a (6) A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonysága, míg a kísérleti tájgazdálkodás és a Szolnoki Főiskola megerősítése az (1) A kutatás, technológia fejlesztés és innováció erősítése és a (10) Az oktatásba és az egész életen át tartó tanulásba beruházás célokhoz illeszkedik.

3.4. A projekt előzményei, az elmúlt néhány év fejlesztései

A megyei önkormányzatok az előző ciklusban megkapták a 2014-2020 közötti Európai Unió fejlesztési ciklusra való megyei felkészülés végzésének tervezői jogosítványait. Ennek keretében a hatályos szabályozáshoz igazodva elfogadásra került a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területfejlesztési Konceptió és a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területfejlesztési Program, illetve elkészült a megyébe jutó források felhasználását biztosító Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Integrált Területi Program és kidolgozásra kerültek ágazati operatív programok megyei részdokumentumai.

3.5. Összegzés

A megyei klímastratégia koncepciójának elsődleges feladata, hogy meghatározza Jász-Nagykun - Szolnok megye számára azokat a helyben kitűzhető és eltérő időskálán megvalósítható klímapolitikai célokat, amelyek – illeszkedve a hazai és nemzetközi klímapolitikai törekvésekhez és stratégiai iránymutatásokhoz – biztosíthatják a megye alkalmazkodóképességének erősítését, a lakosság és egyéb szereplők klímavédelmi szemléletének erősítését.

Az éghajlatváltozás megyénket is érinti, méghozzá döntően negatívan. Továbbá – ha csak kismértékben is – a megye lakói is tehetnek róla. Éppen ezért megyénk egyrészt érdeke, hogy a negatív hatásokat minél inkább mérsékelje, másrészt erkölcsi kötelessége, hogy lehetőségeihez mérten visszafogja azokat a tevékenységeket, amelyek hozzájárulnak az éghajlat megváltozásához.

A projekt elemei megelőzési és alkalmazkodási cselekvésekből állnak.

- A megelőzés a katasztrofális hatásokkal járó éghajlati változások elkerülését célozza: egyrészt az üvegházgázok légkörbe bocsátásának visszafogását, másrészt a már a légkörben található üvegházgázok elnyeletését jelenti.
- Mivel az éghajlatváltozás már jelenleg is zajlik és bizonyos további éghajlati módosulások szintúgy elkerülhetetlenek, szükség van az alkalmazkodásra is.

A megelőzésnek és az alkalmazkodásnak soha nem szabad ellentmondásba kerülnie egymással. A megelőzés és az alkalmazkodás egyaránt lényeges, a települési programoknak mindkettőt tartalmazniuk kell.

3.6. A projekt végrehajtása során várható gazdasági-társadalmi előnyök

A megye társadalmi és demográfiai viszonyai egyértelműen az urbanizációs folyamatok felgyorsulásához vezetnek, elsegítve a városi népesség növekedését és a periférikus területek elnéptelenedését. Ez a

tendencia magában hordozza a nagyobb „pontoszerű” környezeti terhelés kialakulását. A városi lakosság ökológiai lábnyoma jóval nagyobb, mint a kistelepüléseken élőké. Az egyre inkább városi agglomerációkba központosuló, növekvő népességszám újabb és újabb kihívások és fejlesztések elé állítja akár a városi hulladék és szennyvízkezelést, akár az energiafelhasználást és azok fosszilis és megújuló energiafelhasználási arányát vesszük górcső alá. A városokban használt energia igen jelentős arányának előállításában fontos szerepe van a fosszilis tüzelőanyagoknak. A városok munkaerő elszívó hatása pedig, további környezeti veszélyeket rejt magában, hiszen a városokba betelepülő népesség jelentős része vagy kedvezőtlen energiagazdálkodású bérházakba, vagy hasonló állapotú magánlakásokba költözik, melyek esetén vagy az akarat vagy a lehetőség hiányzik anyagi források hiányában az energetikai korszerűsítésre így a kedvezőtlen lakásvizonyok nehezen tudnak fejlődésnek indulni. Ezen kívül érdemes megemlíteni, hogy a városokba központosuló munkavállalás kapcsán az ingázással is jelentősen megnő a környezeti terhelés (CO kibocsátás), beszéljünk akár közösségi akár egyéni közlekedésről.

4. A projekt céljainak meghatározása

Napjaink egyik fontos környezeti, gazdasági és társadalmi problémája az éghajlatváltozás. Manapság már mindenki ért az éghajlatváltozáshoz, mint a focihoz, s sok minden pontatlanul, vagy rosszul hangzik el a médiákban és másutt. Magyarországon úgy beszélnek az éghajlatváltozás hatásairól és az arra való felkészülésről, hogy nem foglalkoznak azzal, hogy pontosan milyen irányú és mértékű lesz ez a változás.

Földünk éghajlatának változása teljesen természetes folyamat, a felmelegedést mindig lehűlés követi és ez több tízezer, sőt, több százezer évre visszamenőleg megfigyelhető. Viszont egyre közelebb kerül az éghajlatban soron következő változás, ami a következő jégkorszakhoz vezethet. A gond az, hogy a tudósok még nem tudják megmondani, hogy mikorra várható. Abban viszont biztosak, hogy be fog következni.

A klimatológiai modellezés, a klímaváltozással szembeni területi sérülékenységi-értékelés, az árvízi előrejelzés rendszerének fejlesztése, a vízkészletek számbavételét célzó modellezés, a vizek állapotának ellenőrzésére irányuló monitoring-rendszer fejlesztése, valamint Magyarország III. Vízyűjtő-gazdálkodási Tervének elkészítése, az árvízi veszély-, és kockázati térképek, kockázat-kezelési tervek felülvizsgálata révén elegendő tudás áll majd rendelkezésre a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a természeti erőforrások - elsősorban a vízkészletek - védelméhez szükséges közép- és hosszútávú fejlesztési szükségletek és a vízkárelhárítás érdekében szükséges intézkedések azonosításához, a megtett intézkedések hatásának vizsgálatához.

A globális éghajlatváltozás átfogóan veszélyezteti a mai, és még sokkal erősebben az eljövendő generációk életfeltételeit, valamint az emberen kívüli természetet. Biológiai, szociális és térbeli kihatásai ezért komoly kihívást jelentenek az emberiségnek.

A klímaváltozás hatására az emberen kívüli természet életfeltételei is megváltoznak. Növényi és állati élőhelyek tűnnek el, ezáltal szegényedik a föld biológiai sokfélesége.

Az emberi viselkedés és mulasztás is felelős az éghajlat változásaiért, és a globális klímaváltozás veszélyt jelent az emberiségre és egész világunkra. Jelentős erőfeszítésekre van szükség, hogy elkerüljük az éghajlat-károsító magatartást, és hatékony stratégiákkal alkalmazkodjunk a klímaváltozás körülményeihez. Hogy az emberiség meg tudja felelni e próbatételnek, mindenkinek részt kell vállalnia. A feladat, ami előtt állunk, nagy; de nem olyan nagy, hogy cselekvésünk és önmérséklésünk által semmi ne legyen helyrehozható. Már ma is számos politikai, gazdasági, társadalmi és egyéni tevékenység célja a klímavédelem.

Az éghajlatváltozás átfogóan veszélyezteti a mai és a jövő generációk, illetve az emberen kívüli természet életfeltételeit, és ez által komoly próbatétele a közvetlen környezetünk iránti felelősségünknek. Egyre világosabban felismerhető, ahogy az ember globális hatásokkal beavatkozik az éghajlatrendszerbe, és ez a biológiai, szociális és térbeli életfeltételekre visszahat.

Néhány évtizeddel ezelőtt az emberi tevékenység által kiváltott globális klímaváltozást a távoli jövő egy lehetséges eseményének tartották. Ma olyan folyamatnak kell tekintenünk, amely már visszafordíthatatlanul elkezdődött, és mélyrehatóan megváltoztatja a földi élet feltételeit.

A klímavédelem feladatát nem lehet tovább halogatni: célja az emberhez méltó létezés globális biztosítása és a természetes ökoszisztéma védelme. Szükségszerűek az üvegházhatású gázok csökkentő stratégiák, valamint az alkalmazkodás stratégiái, amelyek gyengítik az éghajlatváltozás emberre, állatokra és növényekre gyakorolt kedvezőtlen hatásait.

Ökológiailag Magyarország a legmagasabb sérülékenységi területbe tartozik. A magyarországi átlaghőmérséklet növekedése majdnem másfélszer gyorsabb a globális klímaváltozás mértékénél. A hirtelen lezúduló eső nagyobb károkat fog okozni a jövőben. Magyarország világszinten az üvegházhatású gázok kevesebb, mint 0,5%-ának kibocsátásáért felelős, ugyanakkor Magyarországot erősen sújtja a felmelegedés, egyre szélsőségesebbé válik az éghajlat.

A Víz Keretirányelv előírásainak megfelelő monitoring rendszer fejlesztése által jelentősen csökken a „szürke”, és adathiányos felszíni víztestek száma, pontosabbá válik a felszíni és felszín alatti víztestek állapotértékelése, javul az értékelések megbízhatósága.

Illeszkedve a nemzetközi, nemzeti és kormányzati elképzelésekhez a **„Klímastratégiák kialakítása és környezeti szemléletformálás Jász-Nagykun-Szolnok Megyében”**c. projektünkkel lokálisan is hozzá kívánunk járulni a célok eléréséhez. Ennek egyik eszköze a megyei klímastratégia megalkotása, amely keretbe foglalja a helyi viszonyokhoz és állapotokhoz mérten kialakított célkitűzéseket, együttműködéseket és megvalósítási törekvéseket. A lehető legpontosabb képalkotást elősegítve a felhíváshoz kapcsolódva a megyei klímastratégia elkészítésének módszertanát a Klímabarát Települések Szövetsége megbízásából a Magyar Földtani és Geofizikai Intézet Nemzeti Alkalmazkodási Központ készítette el.

A klímaváltozással kapcsolatos szemléletformálás és a megyei klímastratégiák kidolgozása révén **bővülnek a lakosság, a helyi köz- és gazdasági szereplők klímaváltozással összefüggő ismeretei, aminek következtében javul a klímaadaptációs intézkedések végrehajtásának hatékonysága.**

Főbb célcsoportok: a klímaváltozás szempontjából sérülékeny térségek lakossága, gazdasági szervezetei, közintézményei

Egyedi célterületek: az akció megyei hatóköre miatt nem kerültek lehatárolásra.

Kiemelten a megyei klímavédelmi terv elkészítése, az ehhez kapcsolódós szemléletformáló akciók lefolytatása a megye egész területére vetítve és társadalmi, valamint piaci szereplői szintértől függetlenül, a tájékoztatás kapcsán honlap készítése és közel 2000 db kiadvány készítése a projekt keretében elkészült klímavédelmi tervről. Klímavédelmi Platform felállítása és működtetése a fenntartási időszak alatt is.

Mindezen törekvések együttesen alkotják a megye klímavédelmi jövőképét:

„Jász-Nagykun-Szolnok megye 2030-ra a globális klímaváltozás kihívásaira lokálisan összehangoltan reagáló klímatudatos humán tőkével, innovatív gazdasággal és a természeti erőforrásaival fenntartható módon gazdálkodó megyévé válik.”

5. A projekt tervezett tevékenységei (műszaki-szakmai eredményei)

A projekt keretében elkészül a klímastratégiák kidolgozását segítő módszertan (1 db); a megvalósíthatósági tanulmány (1 db); a projekt alapcélját szolgáló klímastratégia (1 db), megvalósul a projektmenedzsment szervezet felállítása (3 fővel); honlap kialakítása (1 db); ismeretterjesztő kiadványok és szórányanyagok melyek a környezettudatosságot promotálják (2000 db); felállításra kerül és működtetésre kerül a megyei éghajlatváltozási platform (1 platform – 2 fővel).

Bevezető - a konkrét tevékenységek megtervezését megelőző koncepció rövid leírása

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Éghajlatváltozási Platform létrehozása, a megyei klímastratégia kialakítása, illetve a kapcsolódó rendezvények megszervezése során a legfontosabb célok:

- A potenciális érintettek minél szélesebb köre vegyen részt a szakmai előkészítésben és megvalósításban,
- A platform résztvevői körének összeállításakor, a stratégia kialakításakor, illetve a rendezvények tematikájának összeállításakor a megye sajátosságai, a lehető legnagyobb mértékben figyelembevételre kerüljenek.

A projekt részelemeinek végrehajtásakor fontos szempont, hogy a hatások elérése érdekében a társadalmi gazdasági szereplők minél gyakorlat orientáltabb megközelítésben találkozassanak a mind a klímaváltozás kockázataival, mind a lehetséges beavatkozásokkal. Szintén cél olyan szereplők aktív bevonása, akik szélesebb kör számára képesek ismereteket, mintákat átadni, mint például a pedagógusok, intézmények, munkahelyek vezetői.

A programok és kampányok kiemelt célcsoportjai a fiatal korosztály képviselői, akik a jövő döntéshozóiként különösen fontos szerepet játszanak az éghajlatváltozási problémák kezelésében.

A projekt során fontos jól megkülönböztetni az egyes szakterületek helyi sajátosságait feltáró szakmai, tudományos célú programokat és azokat a rendezvényeket, ahol a széles közönség számára kell egyszerűen átadható információkat és ismereteket átadni. A projektmenedzsment, illetve a szakmai megvalósítók fontos feladata a két célcsoport közötti információ áramlás tudatos biztosítása.

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Éghajlatváltozási Platform

Tervezett tagjai:

- Kovács Sándor	- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat Elnöke
- Dr. Kállai Mária	- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Kormány megbízott
- Gál Péter	- Klímabarát Települések Szövetsége
- Dr. Sziráki András	- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kereskedelmi és Iparakamara Elnöke
- Hegyiné Mladoniczki Éva	- Nemzeti Pedagógus Kar Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Elnöke

- Dr. Lakatos Vilmos	- Neumann János Egyetem szolnoki Gazdálkodási Kar mb. dékánja
- Kiss Róbert	- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara JNSz Megyei Igazgatója
- Matuska Zoltán	- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság tűzoltó ezredes (igazgató)
- Lovas Attila	- Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság Igazgatója
- Dr. Kovács Zita	- Hortobágy Nemzeti Park Igazgatósága Igazgató Asszony

A megyei Éghajlatváltozási Platformmal kapcsolatos alapelvárás, hogy évente egyszer ülésezzen. Terveink szerint a stratégia elkészítése során egyeztető és véleményező feladatok, valamint elfogadási feladatokkal – Közgyűlés felé történő ajánlással.

Tevékenységek összefoglalása

1. Projekt Megvalósíthatósági Tanulmány elkészítése

Pályázatunkat előkészítésre/fejlesztésre nyújtottuk be *Projekt Megalapozó Tanulmánnyal*. A projekt megkezdésének következő feltétele a Projekt Megvalósíthatósági Tanulmányának elkészítése.

2. Megyei klímastratégiák térségi szereplők bevonásával történő kidolgozása

2.1 megyei klímastratégia kidolgozása

A megyei klímastratégia kidolgozása során a cél, hogy Jász-Nagykun-Szolnok megyében a klímaváltozás okozta kockázatok megelőzése, a hatások mérséklése, az alkalmazkodó képesség javítása és a hatásokhoz való alkalmazkodás javítása érdekében, olyan a helyi feltételekhez illeszkedő stratégiai dokumentum szülessen, ami az érintettek széles körének bevonásával meghatározza a legfontosabb beavatkozási igényeket, valamint azok megvalósulásának eszközeit, alapot biztosítva a helyi és szakterületi beavatkozások tervezéséhez.

A klímastratégia kidolgozása a központilag elkészülő módszertan alapján fog történni szakterületi specialisták segítségével, széleskörű társadalmi-gazdasági egyeztetések keretében.

2.2 klímastratégiák elkészítéséhez és megismertetéséhez kapcsolódó rendezvények

A klímastratégia kidolgozásához és megismertetéséhez többféle rendezvény megvalósítását tervezzük. Egyrészt az előkészítési fázisban a helyi igények, problémák feltárásához szükséges szakmai fórumokat, ahol a fő cél az éghajlatváltozási kérdések kapcsán érintettek minél szélesebb körének bevonása, véleményének megismerése. Másrészt a stratégia elkészülte után, annak megismertetése, a konkrét beavatkozások megvalósulásának támogatása érdekében szervezett programokat, valamint a feltárt problémákra rávilágító, megoldási javaslatokat bemutató tudatformáló akciókat.

A rendezvények előkészítése és végrehajtása során már működni fog a Megyei Éghajlatváltozási Platform, amelynek feladata a rendezvények részletes szakmai tartalmának kidolgozása, az elkészülő ismeret átadó és információs háttér stratégiai működtetése.

2.2.1. Konferenciák

A kidolgozandó megyei klímastratégiához kapcsolódóan 2 db konferencia (megtartása szükséges az érintett megyei szereplők – Klímabarát Települések Szövetsége képviselőjének, a megye területén található városi jogállású települések önkormányzatainak, a megyében bejegyzett, környezet- és természetvédelmi tevékenységet folytató civil szervezeteknek, a meghatározó vállalkozásoknak – részvételével. Az első konferencia célja a résztvevők érzékenyítése a klímaváltozással kapcsolatos problémakörre, igényfelmérés, ötletgyűjtés, tájékoztatás a stratégia kidolgozást megelőzően. A második konferencia célja az elkészült megyei klímastratégia tervezetének megvitatása, véleményeztetése, cselekvési alternatívák bemutatása, az egyes résztvevők cselekvési lehetőségeinek bemutatása.

A konferenciákon a résztvevők regisztrálása jelenléti íven fog megtörténni + fotódokumentáció is fog készülni.

1. konferencia

A rendezvény szakmai koncepciója:

A rendezvény fő célja a résztvevők érzékenyítése a klímaváltozással kapcsolatos problémakörre, igényfelmérés, ötletgyűjtés, tájékoztatás a stratégia kidolgozását megelőzően. A stratégia megalkotásához összegyűjti a helyi kulcsszereplőket, bevonja az érintett szakterületek szakembereit – Klímabarát Települések Szövetsége képviselője, a megye területén található városi jogállású települések önkormányzatai, a megyében bejegyzett, környezet- és természetvédelmi tevékenységet folytató civil szervezetek, a meghatározó vállalkozások - és közös munkájuk során összegyűjti azokat az információkat, ami alapján a helyi adottságokat megfelelően figyelembe vevő stratégia megszülethet. A konferencia összeállítása-kor a megye sajátosságai a lehető legnagyobb mértékben figyelembevételre kerültek. A konferencia résztvevői tájékoztatást kapnak a stratégia céljairól és a projekt megvalósításának legfontosabb lépéseiről, részt vesznek az klímaváltozással kapcsolatos helyi sajátosságok feltérképezésében, és ötleteket adnak a stratégia lehetséges irányaira vonatkozóan.

A rendezvénnyel elérni kívánt hatás:

A rendezvény eredményeként a résztvevők megismerik a legfontosabb éghajlatváltozással kapcsolatos kihívásokat, megismerik a klímastratégia kidolgozásának célját és lépéseit és aktív részeseivé válnak a saját területüket érintő problémák és célok feltárásnak. Fő cél az éghajlatváltozási kérdések kapcsán érintettek minél szélesebb körének bevonása, véleményeik megismerése, ötletgyűjtés. A résztvevők a megvalósítás során bevonhatóvá válnak a kidolgozási folyamatba és programok megvalósításába.

A rendezvény tervezett technikai részletei:

Helyszín: Szolnok

Időpont: 2017. június

Időtartam: 1 nap

A konferencia megcélzott célcsoportjai:

- érintett civil szervezetek,
- gazdasági szereplők,
- szakmai szervezetek, kamarák
- oktatási és kutatási intézmények,
- érintett hatóságok, és területi állami szereplők,
- közszolgáltatók,
- önkormányzatok,
- szakterületi specialisták.

Várható létszám: 50-75 fő

Programtípusok, forgatókönyv:

- területátvétel, technikai előkészítés
- ünnepélyes, sajtónyilvános megnyitó
- szakmai programok
- bemutatók - szemléletformáló programok
- kérdések, hozzászólások, vélemények meghallgatása
- rendezvényzárás
- takarítás, utómunka
- sajtóközlemény, tartalmak népszerűsítése, koordinálás, mérés, összefoglaló készítés

További igénybe vett szolgáltatások:

- Konferencia terem bérlet
- Hangtechnikusi szolgáltatás igénybevétele
- Egy alkalom büfé bekészítése
- Rendezvényi fotódokumentáció készítése
- Rendezvényi videódokumentáció elkészítése, utómunka, vágás, narráció, feliratozás
- Illemhelybiztosítás
- Rendezvény hang, fény és színpadtechnikai
- Takarítószolgálat biztosítása
- Rendezvényeszközök szállítása
- Székek, asztalok pakolása
- Alapvető rendezvénytechnikai feltételek biztosítása, elérhetővé tétele (áram, ivóvíz, szemetes edények, székek, asztalok)

A rendezvényeken, konferenciákon a résztvevők regisztrálása jelenléti íven fog megtörténni, illetve fotódokumentációt készítünk.

2. konferencia

A rendezvény szakmai koncepciója:

A rendezvény fő célja az elkészült megyei klímastratégia tervezetének megvitatása, véleményeztetése, cselekvési alternatívák bemutatása, egyes résztvevők cselekvési lehetőségeinek bemutatása, a stratégia kidolgozása során szerzett tapasztalatokat, a tervezett beavatkozási irányokat és a megvalósítás alternatíváit bemutassák a kidolgozók. A rendezvény résztvevői véleményezhetik a megalapozó feltételezéseket és az adatgyűjtés eredményeit, javaslatot tehetnek a stratégiai fókuszok véglegesítéséhez és megoszthatják ötleteiket a stratégia megvalósításával kapcsolatban. A konferencia összeállításakor a megye sajátosságai a lehető legnagyobb mértékben figyelembevételre kerültek.

A rendezvény fókuszában a klímastratégia megvalósíthatósága áll, ezért a konferencia célcsoportja az indító konferencia résztvevői mellett a megvalósításban aktívan részt venni tudó szereplők köre jelenti, mint például Klímabarát Települések Szövetsége képviselője, a megye területén található városi jogállású települések önkormányzatai, a megyében bejegyzett, környezet- és természetvédelmi tevékenységet folytató civil szervezetek, a meghatározó vállalkozások.

A rendezvénnel elérni kívánt hatás:

A rendezvény eredményeként a résztvevők megismerik a megyei klímastratégia tervezett célkitűzéseit, aktív részeseivé válnak a saját területüket érintő problémák megoldásának. A résztvevők a bevonhatóvá válnak a megvalósítási folyamatba.

A stratégia kidolgozói információkat gyűjthetnek a stratégia véglegesítéséhez, ellenőrizhetik a javasolt koncepció megalapozottságát, végrehajthatóságát. A Megyei Éghajlatváltozási Platform tagjai az ágazati megoldási javaslatokat, fejlesztési igényeket.

A közvélemény a kapcsolódó média megjelenés segítségével megismeri a stratégia tartalmát célkitűzéseit.

A rendezvény tervezett technikai részletei:

Helyszín: Szolnok

Időpont: 2017. szeptember

Időtartam: 1 nap

A konferencia megcélzott célcsoportjai a következők:

- nyitó rendezvény résztvevői
- a megvalósításban aktív szerepet vállalni tudó szervezetek
- oktatási intézmények
- vállalkozói szervezetek
- környezet- és természetvédelmi tevékenységet folytató civil szervezetek
- érintett civil szervezetek
- gazdasági szereplők
- szakmai szervezetek, kamarák
- oktatási és kutatási intézmények
- érintett hatóságok, és területi állami szereplők
- közszolgáltatók
- önkormányzatok
- szakterületi specialisták

Várható létszám: 50-100 fő

Programtípusok, forgatókönyv:

- területátvétel, technikai előkészítés
- ünnepélyes, sajtónyilvános megnyitó
- szakmai programok
- bemutatók (energiahatákonyságot demonstráló installációk, aktív szemléletformáló programok)
- kérdések, hozzászólások, vélemények meghallgatása
- rendezvényzárás
- takarítás, utómunka
- sajtóközlemény, tartalmak népszerűsítése, koordinálás, mérés, összefoglaló készítés

Szükséges kiadványok:

- Előzetes meghívó
- Rendezvény tájékoztató kiadvány

További igénybe vett szolgáltatások:

- Konferencia terem bérlet
- Hangtechnikusi szolgáltatás igénybevétele
- Egy alkalom büfé bekészítése
- Rendezvényi fotódokumentáció készítése
- Rendezvényi videódokumentáció elkészítése, utómunka, vágás, narráció, feliratozás
- Illemhelybiztosítás

- Rendezvény hang, fény és színpadtechnikai
- Takarítószolgálat biztosítása
- Rendezvényeszközök szállítása
- Székek, asztalok pakolása
- Alapvető rendezvénytechnikai feltételek biztosítása, elérhetővé tétele (áram, ivóvíz, szemetes edények, székek, aszalók)

A rendezvényeken, konferenciákon a résztvevők regisztrálása jelenléti íven fog megtörténni, illetve fotódokumentációt készítünk.

2.2.2. Szemléletformáló kampányok

A megyei klímastratégia kidolgozásához kapcsolódóan szükséges 3 db, minimum fél napos workshop megszervezése, amelyre a résztvevők regisztrálása szükséges jelenléti íven. Mindegyik workshop esetében fotódokumentáció is készül.

A 3 db workshop célja, hogy a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat elérje a megyében található települési önkormányzatokat, az oktatási és egyéb jelentősebb önkormányzati intézmények képviselőit (kötelezően az Pallas Athéne Egyetem, középiskolák képviselőit), továbbá a meghatározó megyei vállalkozásokat.

A rendezvények célja a helyi klímaváltozási szempontok megismertetése, a klímaváltozás hatásainak megelőzése, alkalmazkodási lehetőségek megismertetése, az egyes szereplők cselekvési lehetőségeinek ismertetése illetve a helyi problémák feltárása és megoldási javaslatok megfogalmazása a megyei klímastratégiák ismertetésén túl.

1. Megyei workshop önkormányzatoknak – klímastratégia ismertetése

A rendezvény szakmai koncepciója:

A rendezvény célja, a települési önkormányzatok munkatársaival, és az érintett civil szervezetekkel a Megyei Klímastratégia ismertetése. A meghívott résztvevők megismerik a megyei klímastratégia kidolgozásának folyamatát és annak tartalmát. Meghívott előadó segítségével áttekintik a szükséges kapcsolódó beruházások finanszírozásának lehetőségei.

Cél, hogy a Megyei Önkormányzat elérje a megyében található települési önkormányzatokat (legalább a városok és a járasként további 2-3 település környezetvédelmi felelőset)

A rendezvények célja a helyi klímaváltozási szempontok megismertetése, a klímaváltozás hatásainak megelőzése, alkalmazkodási lehetőségek megismertetése, az egyes szereplők cselekvési lehetőségeinek ismertetése illetve a helyi problémák feltárása és megoldási javaslatok megfogalmazása a megyei klímastratégiák ismertetésén túl. Fő cél az éghajlatváltozási kérdések kapcsán érintettek minél szélesebb körének bevonása, véleményeik megismerése.

A rendezvény fontos feladata a helyi klímastratégiák, beavatkozási tervek elkészültének megalapozása, az ilyen típusú munkákat segítő tudásmegosztás, kapcsolatok kialakítása.

A workshop-al elérni kívánt hatás:

A fórum célja, hogy a JNSz megyei településeken, illetve azok önkormányzatainál olyan szakemberek tevékenykedjenek, akik megismerték a klímaváltozás hatásainak megelőzésével és kezelésével kapcsolatos legfontosabb kezelendő kérdéseket és képesek a helyi problémák feltárása és megoldási javaslatok megfogalmazása során aktívan közreműködni.

A rendezvény tervezett technikai részletei:

Helyszín: Szolnok

Időpont: 2017. október

Időtartam: 4 óra

A rendezvény célcsoportja:

- önkormányzati munkatársak
- településeken működő civil szervezetek
- önkormányzati intézmények képviselőit

Várható létszám: 40 fő

A workshopon a résztvevők regisztrálása jelenléti íven fog megtörténni, illetve fotódokumentációt készítünk.

2. Megyei workshop iskoláknak – klímastratégia ismertetése

A rendezvény szakmai koncepciója:

A rendezvény célja, hogy az oktatási intézmények munkatársainak bevonásával áttekintsék a klímaváltozással kapcsolatos tudatformálás és ismeret átadás lehetőségeit.

A workshop célja, hogy a résztvevők a gyakorlatban is megvalósítható ötletekkel térjenek vissza az intézményekbe a Megyei Klímastratégia megismerésével és ott a klímaváltozással kapcsolatos tudatformáló akciók kezdeményezői, támogatói legyenek.

Cél, hogy a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat elérje a megyében található oktatási és egyéb jelentősebb önkormányzati intézmények képviselőit (kötelezően a Pallas Athéne Egyetem, középiskolák, általános iskolák, egyéb oktatási intézmények képviselőit). A workshopon kerülnek bemutatásra a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Ötletpályázat Közép- és általános iskolásoknak programra beérkezett pályázati ötletek.

A workshop-al elérni kívánt hatás:

Cél, hogy a Megyei Klímastratégiai dokumentum megismerése után az oktatási és egyéb intézményekből érkező résztvevők felkészültebbek legyenek a klímaváltozással kapcsolatos kihívásokkal kapcsolatban, lássák azok helyi vonatkozásait és a megismert ötletek segítségével helyi tudatformáló és ismeret-átadó kezdeményezések elindítói, támogatói lehessenek.

A rendezvény tervezett technikai részletei

Helyszín: Szolnok

Időpont: 2017. október

Időtartam: 4 óra

A rendezvény célcsoportja:

- pedagógusok
- szociális, oktatási, kulturális, valamint egyéb intézmények munkatársai, képviselői
- felsőoktatási intézmények képviselői

Várható létszám: Legalább 40 fő

Programtípusok, forgatókönyv:

- sajtónyilvános megnyitó
- területátvétel, technikai előkészítés
- szakmai programok
- tematikus szakmai helyszíneken bemutatók (energiahatákonyságot demonstráló installációk, aktív szemléletformáló programok)
- kérdések, hozzászólások, vélemények meghallgatása
- rendezvényzárás
- takarítás, bontás, utómunka
- sajtóközlemény, tartalmak népszerűsítése, koordinálás, mérés, összefoglaló készítés

További igénybevett szolgáltatások:

- Helyszín biztosítása, bérlete
- Hangtechnikai szolgáltatás igénybevétele
- Rendezvényi fotódokumentáció készítése
- Rendezvényi videódokumentáció elkészítése, utómunka, vágás, narráció, feliratozás
- Illemhelybiztosítás
- Rendezvény hang, fény és színpadtechnikai
- Takarítószolgálat biztosítása
- Rendezvényeszközök szállítása
- Székek, asztalok pakolása
- Alapvető rendezvénytechnikai feltételek biztosítása, elérhetővé tétele (áram, ivóvíz, szemetes edények, székek, asztalok)

A workshopon a résztvevők regisztrálása jelenléti íven fog megtörténni, illetve fotódokumentációt készítünk.

3. Megyei workshop vállalkozásoknak – klímastratégia ismertetése

A rendezvény szakmai koncepciója:

A rendezvény célja, hogy a résztvevők bevonásával megvitassa a Jász-Nagykun-Szolnok megyében működő vállalkozásoknál jelentkező kihívásokat a klímaváltozás következményeinek megelőzése, az alkalmazkodás és a hatások kezelése terén.

Cél, hogy a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat elérje a megyében található meghatározó megyei vállalkozásokat.

A workshop elsősorban Jász-Nagykun-Szolnok megye legfontosabb gazdasági ágainak szemszögéből vizsgálja a klímaváltozás hatásait, így a mező- és erdőgazdálkodás, a feldolgozó iparágak, a közlekedés, logisztika, szállítmányozás csomagolás, autógyártás, az energiatermelés és a szolgáltatások kihívásait és lehetőségeit tekinti át a Megyei Klímastratégiai dokumentum ismeretében. A workshop során a meghívott előadók segítségével a résztvevők áttekintik a globális kihívásokat és azok helyi sajátosságait, és megoldási, beavatkozási javaslatokat ismernek meg.

A workshop-al elérni kívánt hatás:

A workshop megvalósításának hatásaként cél, hogy a megye véleményformáló vállalkozásainak vezetői, munkatársai tudatában legyenek a klímaváltozással kapcsolatos kihívásoknak, ismerjék a megoldások felé mutató beavatkozási irányokat és szerezzenek tudomást a klímaváltozással kapcsolatos megyei törekvésekről.

A rendezvény tervezett technikai részletei

Helyszín: Szolnok

Időpont: 2017. október

Időtartam: 4 óra

A rendezvény célcsoportja:

- vállalkozások vezetői, tulajdonosai
- érdekképviselői és szakmai szervezetek, kamarák képviselői
- civil szervezetek képviselői

Várható létszám: 40 fő

Programtípusok, forgatókönyv:

- sajtónyilvános megnyitó
- területátvétel, technikai előkészítés
- szakmai programok
- tematikus szakmai helyszíneken bemutatók (energiahatákonyságot demonstráló installációk, aktív szemléletformáló programok)
- kérdések, hozzászólások, vélemények meghallgatása
- rendezvényzárás
- takarítás, bontás, utómunka
- sajtóközlemény, tartalmak népszerűsítése, koordinálás, mérés, összefoglaló készítés

A workshopon a résztvevők regisztrálása jelenléti íven fog megtörténni, illetve fotódokumentációt készítünk.

2.2.3 Szemléletformálási akció:

A megyei klímastratégia kidolgozásához kapcsolódóan 1 db figyelemfelkeltő akciót tervezünk szervezni a lakosság részére a klímaváltozás várható hatásairól, a lehetséges cselekvési irányokról, a lakosság klímaadaptációs szerepéről. A figyelemfelkeltő akciók megvalósulhatnak önállóan, vagy bármely egyéb tematikájú térségi rendezvény részeként. A rendezvényekkel legalább 2000 fő aktív elérését tervezzük igazolni. Az aktív részvétel igazolására a jelenléti ív nem elégséges. Az aktív részvétel, minden esetben valamilyen, a szemléletformálás témáját tükröző, a szakmai üzenet elmélyítését segítő, a célcsoporti sajátosságoknak megfelelő kampánytermék (rajz, fotó vagy egyéb alkotás, élménybeszámoló, ötletpályázat, kitöltött tesztlap, kérdőív stb.) létrehozását jelenti. A szemléletformálási akciókon a résztvevők aktív elérése/regisztrálása jelenléti íven, illetve fotódokumentáció is készül minden egyes eseményről.

1. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei ötletpályázat középiskolásoknak

A pályázat szakmai koncepciója:

A pályázat célja, a legfogékonyabb középiskolás korosztály elérése és bevonása a klímatudatos életvitelbe, egy klímaváltozással kapcsolatos ötletpályázaton keresztül. A tervezett pályázat keretében a JNSz megyei középiskolások innovatív ötleteken keresztül mutatják be, hogyan lehetnének klímatudatosak. Az ötleteknek a megyében érzékelhető klímaváltozással kapcsolatos problémákat (szmog, károsanyag kibocsátás, nem megfelelő szigetelés, stb.) kell bemutatnia fotó, videó vagy kollázson keresztül. Célunk, hogy megismertessük velük a klímaváltozással kapcsolatos legfontosabb kihívásokat és beavatkozási lehetőségeket. Magyarország energiapolitikai céljainak elérése érdekében a Nemzeti Energiastratégia

számos területen felismeri a társadalmi viselkedésminták szerepét és ennek mintegy hozadékaként emeli ki a szemléletformálásban rejlő lehetőségek fontosságát. A 2011 októberében elfogadott, a Nemzeti Energiestratégiáról szóló 77/2011 (X. 14) OGY határozat 4. pontjának u) alpontja feladatként jelöli meg a Kormány számára a fogyasztók energia-és környezettudatos szemléletének formálására és fejlesztésére irányuló cselekvési terv kidolgozását. A határozat alapján a Kormánynak gondoskodnia kell a fenntartható fejlődéssel és az energia tudatossággal kapcsolatos oktatásról, annak médián keresztül történő terjesztéséről.

A pályázattal elérni kívánt hatás:

Figyelemfelkeltő akció. A kampány eredményeként 20-25 felkészített pedagógus tudja a diákok munkáját támogatni. A versenybe a tervek szerint mintegy 700 diák lesz bevonható a megye középiskolaiból, akik felkészültté válnak az éghajlatváltozással kapcsolatos témakörökben. Megismertetjük velük a klímaváltozással kapcsolatos legfontosabb kihívásokat és beavatkozási lehetőségeket. Legalább 20 pályázat befogadását tervezzük.

A pályázat tervezett technikai részletei

A pályázat meghirdetése az iskolákban plakátok, illetve a szaktanárok segítségével történik. Középiskolával rendelkező településenként 2-3 szaktanár segíti a diákok felkészítését. Az ötletpályázat a környezetükben megvalósítható klímatudatos beavatkozásokról szól. Szakmai zsűri választja ki a legjobb 3 pályázatot.

Helyszín: Szolnok

Időpont: 2017. szeptember

A rendezvény célcsoportja: JNSz megyei közép- és általános iskolások

Várható létszám: 500 fő

Programtípusok, forráskönyv:

- pályázat meghirdetése a diákok körben – a versennyel kapcsolatos információk eljuttatása a megye valamennyi középiskolája számára
- tudástár kialakítása a megyei éghajlatváltozási aloldalon – a diákok felkészüléséhez használható háttéranyagok összegyűjtése, összefoglalók készítése
- Záró rendezvény megszervezése, szakmai zsűri kiválasztása
- Diákok díjazása

A rendezvényen résztvevők regisztrálása jelenléti íven fog megtörténni, illetve fotódokumentációt készítünk és kikérjük a résztvevők véleményét a programról.

Aktív elérés - Kérdőív tervezet:

- I. Demográfiai kérdések (név, születési idő, lakhely)
- II. Klíma kockázatokra irányuló kérdések
- III. Energia-felhasználás csökkentésére irányuló kérdések
- IV. Hulladékgazdálkodásra irányuló kérdések
- V. Éghajlatváltozás lehetséges következményeire irányuló kérdések

2. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei rajzpályázat általános iskolások alsó tagozatai részére

A pályázat szakmai koncepciója:

A pályázat célja, az általános iskolai korosztály elérése és bevonása a klímatudatos életvitelbe, egy klímaváltozással kapcsolatos rajzpályázaton keresztül. A tervezett pályázat keretében a JNSz megyei általános iskolásainak rajzain keresztül mutatják be, hogyan lehetnének klímatudatosak. A rajzoknak a megyében érzékelhető klímaváltozással kapcsolatos problémákat (szmog, károsanyag kibocsátás, nem megfelelő szigetelés, ár- és belvíz veszélyeztettség stb.) kell rajzaikon keresztül bemutatnia. Célunk, hogy megismertessük velük a klímaváltozással kapcsolatos legfontosabb kihívásokat és beavatkozási lehetőségeket. Magyarország energiapolitikai céljainak elérése érdekében a Nemzeti Energiastratégia számos területen felismeri a társadalmi viselkedésminták szerepét és ennek mintegy hozadékként emeli ki a szemléletformálásban rejlő lehetőségek fontosságát. A 2011 októberében elfogadott, a Nemzeti Energiastratégiáról szóló 77/2011 (X. 14) OGY határozat 4. pontjának u) alpontja feladatként jelöli meg a Kormány számára a fogyasztók energia-és környezettudatos szemléletének formálására és fejlesztésére irányuló cselekvési terv kidolgozását. A határozat alapján a Kormánynak gondoskodnia kell a fenntartható fejlődéssel és az energia tudatossággal kapcsolatos oktatásról, annak médián keresztül történő terjesztéséről.

A pályázattal elérni kívánt hatás:

Figyelemfelkeltő akció. A kampány eredményeként 20-25 felkészített pedagógus tudja a diákok munkáját támogatni. A versenybe a tervek szerint mintegy 1000 diák lesz bevonható a megye általános iskoláinak alsó tagozatainak, akik felkészültté válnak az éghajlatváltozással kapcsolatos témakörökben. Megismertetjük velük a klímaváltozással kapcsolatos legfontosabb kihívásokat és beavatkozási lehetőségeket. Legalább 50 pályázat befogadását tervezzük.

A pályázat tervezett technikai részletei

A pályázat meghirdetése az iskolákban plakátok, illetve a szaktanárok segítségével történik. Településenként 2-3 szaktanár segíti a diákok felkészítését. A rajzpályázat a környezetükben megvalósítható klímatudatos beavatkozásokról szól. Szakmai zsűri kiválasztja a legjobb 3 pályázatot.

Helyszín: Szolnok

Időpont: 2017. szeptember

A rendezvény célcsoportja: JNSz általános iskolásainak alsó tagozatai

Várható létszám: 450 fő

Programtípusok, forgatókönyv:

- pályázat meghirdetése a diákok körben – a versennyel kapcsolatos információk eljuttatása a megye valamennyi általános iskolája számára
- tudástár kialakítása a megyei éghajlatváltozási aloldalon – a diákok felkészüléséhez használható háttéranyagok összegyűjtése, összefoglalók készítése
- Záró rendezvény megszervezése, szakmai zsűri kiválasztása
- Diákok díjazása

A rendezvényen résztvevők regisztrálása jelenléti íven fog megtörténni, illetve fotódokumentációt készítünk és kikérjük a résztvevők véleményét a programról.

Aktív elérés - Kérdőív tervezet:

- I. Demográfiai kérdések (név, születési idő, lakhely)
- II. Klíma kockázatokra irányuló kérdések
- III. Energia-felhasználás csökkentésére irányuló kérdések

IV. Hulladékgazdálkodásra irányuló kérdések

V. Éghajlatváltozás lehetséges következményeire irányuló kérdések

3. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei ötletpályázat általános iskolások felső tagozata részére

A pályázat szakmai koncepciója:

A pályázat célja, a legfogékonyabb középiskolás korosztály elérése és bevonása a klímatudatos életvitelbe, egy klímaváltozással kapcsolatos ötletpályázaton keresztül. A tervezett pályázat keretében a JNSz megyei általános iskolásainak innovatív ötleteken keresztül mutatják be, hogyan lehetnének klímatudatosak. Az ötleteknek a megyében érzékelhető klímaváltozással kapcsolatos problémákat (szmog, károsanyag kibocsátás, nem megfelelő szigetelés, ár- és belvíz veszélyeztetettség stb.) kell mesén, novellán, versen, képregényen keresztül bemutatnia. Célunk, hogy megismertessük velük a klímaváltozással kapcsolatos legfontosabb kihívásokat és beavatkozási lehetőségeket. Magyarország energiapolitikai céljainak elérése érdekében a Nemzeti Energiastratégia számos területen felismeri a társadalmi viselkedésminták szerepét és ennek mintegy hozadékaként emeli ki a szemléletformálásban rejlő lehetőségek fontosságát. A 2011 októberében elfogadott, a Nemzeti Energiastratégiáról szóló 77/2011 (X. 14) OGY határozat 4. pontjának u) alpontja feladatként jelöli meg a Kormány számára a fogyasztók energia- és környezettudatos szemléletének formálására és fejlesztésére irányuló cselekvési terv kidolgozását. A határozat alapján a Kormánynak gondoskodnia kell a fenntartható fejlődéssel és az energia tudatossággal kapcsolatos oktatásról, annak médián keresztül történő terjesztéséről.

A pályázattal elérni kívánt hatás:

Figyelemfelkeltő akció. A kampány eredményeként 20-25 felkészített pedagógus tudja a diákok munkáját támogatni. A versenybe a tervek szerint mintegy 1000 diák lesz bevonható a megye általános iskoláinak felső tagozataiból, akik felkészültté válnak az éghajlatváltozással kapcsolatos témakörökben. Megismertetjük velük a klímaváltozással kapcsolatos legfontosabb kihívásokat és beavatkozási lehetőségeket. Legalább 30 pályázat befogadását tervezzük.

A pályázat tervezett technikai részletei

A pályázat meghirdetése az iskolákban plakátok, illetve a szaktanárok segítségével történik. Településszintenként 2-3 szaktanár segíti a diákok felkészítését. Az ötletpályázat a környezetükben megvalósítható klímatudatos beavatkozásokról szól. Szakmai zsűri választja ki a legjobb 3 pályázatot.

Helyszín: Szolnok

Időpont: 2017. szeptember

A rendezvény célcsoportja: JNSz megyei általános iskolások felső tagozatai

Várható létszám: 450 fő

Programtípusok, forgatókönyv:

- pályázat meghirdetése a diákok körben – a versennyel kapcsolatos információk eljuttatása a megye valamennyi általános iskolája számára
- tudástár kialakítása a megyei éghajlatváltozási aloldalon – a diákok felkészüléséhez használható háttéranyagok összegyűjtése, összefoglalók készítése
- Záró rendezvény megszervezése, szakmai zsűri kiválasztása
- Diákok díjazása

A rendezvényen résztvevők regisztrálása jelenléti íven fog megtörténni, illetve fotódokumentációt készítünk és kikérjük a résztvevők véleményét a programról.

Aktív elérés - Kérdőív tervezet:

- I. Demográfiai kérdések (név, születési idő, lakhely)
- II. Klíma kockázatokra irányuló kérdések
- III. Energia-felhasználás csökkentésére irányuló kérdések
- IV. Hulladékgazdálkodásra irányuló kérdések
- V. Éghajlatváltozás lehetséges következményeire irányuló kérdések

4. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei fotópályázat

A pályázat szakmai koncepciója:

A pályázat célja, a megye lakosainak elérése és bevonása a klímatudatos életvitelbe, egy klímaváltozással kapcsolatos fotópályázaton keresztül. A tervezett pályázat keretében a JNSz megye lakosai fotókon keresztül mutatják be, hogyan lehetnének klímatudatosak. Az ötleteknek a megyében érzékelhető klímaváltozással kapcsolatos problémákat (szmog, károsanyag kibocsátás, nem megfelelő szigetelés, ár- és belvíz veszélyeztetettség stb.) kell fotókon keresztül bemutatnia. Célunk, hogy megismertessük velük a klímaváltozással kapcsolatos legfontosabb kihívásokat és beavatkozási lehetőségeket. Magyarország energiapolitikai céljainak elérése érdekében a Nemzeti Energiastratégia számos területen felismeri a társadalmi viselkedésminták szerepét és ennek mintegy hozadékként emeli ki a szemléletformálásban rejlő lehetőségek fontosságát. A 2011 októberében elfogadott, a Nemzeti Energiastratégiáról szóló 77/2011 (X. 14) OGY határozat 4. pontjának u) alpontja feladatként jelöli meg a Kormány számára a fogyasztók energia- és környezettudatos szemléletének formálására és fejlesztésére irányuló cselekvési terv kidolgozását. A határozat alapján a Kormánynak gondoskodnia kell a fenntartható fejlődéssel és az energia tudatossággal kapcsolatos oktatásról, annak médián keresztül történő terjesztéséről.

A pályázattal elérni kívánt hatás:

Figyelemfelkeltő akció. A versenybe a tervek szerint a megye lakosai kerülnének bevonásra. Legalább 30 pályázat befogadását tervezzük.

A pályázat tervezett technikai részletei

A pályázat meghirdetése a települési önkormányzatok és járási hivatalok épületeiben plakátok, illetve a megyei önkormányzat honlapjának segítségével történik. Az fotópályázat a környezetükben megvalósítható klímatudatos beavatkozásokról szól. Szakmai zsűri választja ki a legjobb 3 pályázatot.

Helyszín: Szolnok

Időpont: 2017. szeptember

A rendezvény célcsoportja: JNSz megyei közép- és általános iskolások

Várható létszám: JNSz Megye lakossága 18-99 év között de kb.600 fő

Programtípusok, forgatókönyv:

- pályázat meghirdetése a megye lakosságának körben – a versennyel kapcsolatos információk eljuttatása
- tudástár kialakítása a megyei éghajlatváltozási aloldalon –háttérodalom összegyűjtése, összefoglalók készítése
- Záró rendezvény megszervezése, szakmai zsűri kiválasztása
- Diákok díjazása

A rendezvényen résztvevők regisztrálása jelenléti íven fog megtörténni, illetve fotódokumentációt készítünk és kikérjük a résztvevők véleményét a programról.

Aktív elérés - Kérdőív tervezet:

- I. Demográfiai kérdések (név, születési idő, lakhely)
- II. Klíma kockázatokra irányuló kérdések
- III. Energia-felhasználás csökkentésére irányuló kérdések
- IV. Hulladékgazdálkodásra irányuló kérdések
- V. Éghajlatváltozás lehetséges következményeire irányuló kérdések

Kiadvány, szóróanyag készítése

Szakmai koncepció: Az egyes rendezvényekhez szóróanyag is elkészítésre kerül. Fontos, hogy a célközönség minél többször találkozzon a témával, így a személyes magyarázat után egy olyan kiadványt tudunk adni, mely a legfontosabb klímaváltozással kapcsolatos, a települést és a magánszemélyt érintő problémával foglalkozik.

Szakmai, technikai részletek: A rendezvényekre olyam tematikus anyag készül, mely közérthető formában felhívja a lakosság figyelmét a klímaváltozása hatásaira és a cselekvési lehetőségekre.

A kiadvány célcsoportja a Jász-Nagykun-Szolnok megyei lakosság általában. A szóróanyag egy három rétből hajtott A5 méretű anyag, amely 2000 példányban készül. A szóróanyag minden szemléletformálási program során felhasználásra kerül, továbbá a klímastratégia társadalmasításával kapcsolatos rendezvényeken is be lesz mutatva, valamint átadásra kerül.

Hatás: a megye lakosságának klímavédelemmel, klímaadaptációval kapcsolatos tudása nő, hasznos tippeket kapnak a mindennapokhoz

Szemléletformálást segítő sajtó és média megjelenések

Szakmai koncepció: A klímavédelemmel kapcsolatos JNSz megyei szemléletformálást segítő sajtó- és média megjelenések. Célunk, hogy minél szélesebb körben beszámoljunk, hírt adjunk a projekt keretében megvalósuló rendezvényekről, programokról, workshopokról.

Szakmai, technikai részletek: A szemléletformálási programokat lebonyolításuk során folyamatos kommunikációs tevékenység kíséri (sajtó megjelenés, online tanácsadás, riportok és rádióinterjúk készítése). A szemléletformálási programok során a megyét lefedő rádiókban stúdióbeszélgetések kerülnek lebonyolításra a helyi rendezvényekhez kapcsolódóan.

Továbbá minden rendezvényről sajtóanyag készül és kerül kiküldésre.

Hatás: a klímavédelemmel kapcsolatos ismeretek bővülése, figyelemfelhívás a problémákra, a lakosság érzékenyebbé válása

Tájékoztatás, nyilvánosság:

A projekt előkészítő szakasza során használt kommunikációs eszközök	Igen	Nem	Célérték (darab)	(Tervezett) költség (Bruttó Ft)
Kommunikációs terv készítése (csak 150 millió támogatási összeg felett)		Nem	0	0
Internetes honlap készítése, vagy meglévő honlap esetén a projekthez kapcsolódó tájékoztató (esetleg aloldal) létrehozása és folyamatos működtetése, frissítése	Igen		1	50 000 Ft
A projekt megvalósítási szakasza során használt kommunikációs eszközök	Igen	Nem	Célérték (darab)	(Tervezett) költség (Bruttó Ft)
Sajtóközlemény kiküldése a projekt indításáról és a sajtómegjelenések összegyűjtése (csak 150 millió támogatási összeg felett)		Nem	0	0
A beruházás helyszínén a pályázati dokumentációban megjelölt típusú tábla (C típus) elkészítése és elhelyezése	Igen		1	10 000 Ft
Fotódokumentáció készítése	Igen		1	40 000 Ft
A projekt megvalósítását követően használt kommunikációs eszközök	Igen	Nem	Célérték (darab)	(Tervezett) költség (Bruttó Ft)
Sajtóközlemény kiküldése a projekt zárásáról és a sajtómegjelenések összegyűjtése (csak 150 millió támogatási összeg felett)		Nem	0	0
TÉRKÉPTÉR feltöltése a projekthez kapcsolódó tartalommal	Igen		1	0 Ft
Sajtómegjelenések összegyűjtése	Igen		1	0 Ft

Indikatív ütemezés:

2017. január: Projektindítás
 2017. május: Megyei Éghajlatváltozási Platformok megalakulása
 2017. június: I. Megyei klímabarát konferencia
 2017. augusztus: Klímastratégiai Egyeztetési Változat
 2017. szeptember: II. Megyei Konferencia – (megyei klímastratégia tervezetének megvitatása, véleményeztetése, cselekvési alternatívák bemutatása, az egyes résztvevők cselekvési lehetőségeinek bemutatása)
 2017. szeptember: Jász-Nagykun-Szolnok Megyei ötletpályázat közép- és általános iskolásoknak
 2017. október: Megyei Klímastratégia Elfogadása
 2017. október: Megyei Workshop Önkormányzatoknak – klímastratégia ismertetése
 2017. október: Megyei Workshop Iskoláknak – klímastratégia ismertetése
 2017. október: Megyei Workshop Vállalkozásoknak – klímastratégia ismertetése
 2018. február: A projekt fizikai zárása, a záró elszámolás benyújtásának határideje

6. Monitoring mutatók

A projekt monitoring mutatója a klíma-alkalmazkodással kapcsolatos szemléletformálási akciókban aktívan résztvevő bevont lakosság száma 2000 fő; további monitoring mutató 1 db honlap kialakítása, 1 db éghajlatváltozási megyei platform felállítása és működtetése – melyeknek céldátuma szintén 2018.02.10. lesz.

0	Az output indikátor megnevezése	Mértékegység	Kiindulási érték	Indikátor érték			
				2016	2017	2018	Összesen
Projekt fejlesztés							
1.1 MT készítése	darabszám	db	0	0	1	0	1
1.2 Közbeszerzési eljárás	darabszám	db	0	0	0	0	0
Projekt megvalósítás							
2.1 Konferencia	darabszám	db	0	0	2	0	2
2.1.2 Meghívó készítése	darabszám	db	0	0	200	0	200
2.1.3 Résztvevők	létszám	fő	0	0	175	0	175
3.1 Workshop	darabszám	db	0	0	3	0	3
3.1.2 Meghívó készítése	darabszám	db	0	0	200	0	200
3.1.3 Résztvevők	létszám	fő	0	0	120	0	120
4.1 Figyelemfelkeltő akció	darabszám	db	0	0	4	0	4
4.1.1 Klíma-alkalmazkodással kapcsolatos szemléletformálási akciókban aktívan résztvevő lakosság száma	létszám	fő	0	0	2000	0	2000
4.1.3 Kiadványok	darabszám	db	0	0	2000	0	2000
Klímastratégia	darabszám	db	0	0	1	0	1
Platform létrehozása	darabszám	db	0	0	1	0	1
Honlap/Aloldal	darabszám	db	0	0	1	0	1

A Klíma-alkalmazkodással kapcsolatos szemléletformálási akciókban aktívan résztvevő lakosság száma indikátor célérték teljesülésének akciónkénti megoszlása tervezés alatt.

7. Projekt ütemezése

2017. január: Projektindítás

2017. május: Megyei Éghajlatváltozási Platformok megalakulása

2017. július: I. Megyei klímabarát konferencia

2017. augusztus: Klímastratégiai Egyeztetési Változat

2017. szeptember: II. Megyei Konferencia – (megyei klímastratégia tervezetének megvitatása, véleményeztetése, cselekvési alternatívák bemutatása, az egyes résztvevők cselekvési lehetőségeinek bemutatása)

2017. szeptember: Jász-Nagykun-Szolnok Megyei ötletpályázat közép- és általános iskolásoknak

2017. október: Megyei Klímastratégia Elfogadása

2017. október: Megyei Workshop Önkormányzatoknak – klímastratégia ismertetése

2017. október: Megyei Workshop Iskoláknak – klímastratégia ismertetése

2017. október: Megyei Workshop Vállalkozásoknak – klímastratégia ismertetése

2018. február: A projekt fizikai zárása, a záró elszámolás benyújtásának határideje

Projekt előkészítettség összhangban a támogatási kérelem adatlap 2.1.1 projekt előkészítettség pontjával.

Igényfelmérés/piackutatás	Nem
Közbeszerzési dokumentáció(k) elkészítése	Nem
A hatóságok és a lakosság tájékoztatása	Nem
Helyzelelemzés/ stratégiát megalapozó dokumentumok	Nem
Együttműködési program	Nem
Megvalósíthatósági tanulmány	Nem
Egyéb dokumentumok	Nem
Projekt előkészítettség	A projektötlet megvalósítása még nem megkezdett.

A projektjavaslatnak jelenleg – a klímastratégiai dokumentáció tartalmára irányuló útmutató hiányában - nincs előkészítettsége, nem készült valamint nincs kidolgozás alatt lévő megalapozó dokumentáció és felmérés.

GANTT tábla

	Tevékenységek	Tevékenység kezdete év/hó/nap	Tevékenység vége év/hó/nap	1. év												2. év					
				I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
1	Projektmenedzsment szervezet felállítása és működtetése	2017.10.01	2018.02.10																		
2	Közbeszerzési eljárás lefolytatása	nem releváns	nem releváns																		
3	Megvalósíthatósági Tanulmány elkészítése	2017.01.01	2017.04.30																		
4	Klímastratégia elkészítése	2017.06.01	2017.09.30																		
5	Honlap elkészítése	2016.10.01	2017.09.30																		
6	Platform titkárság felállítása és működtetése	2017.01.01	2018.02.10																		
7	Szemléletformáló akciók	2017.06.15	2017.10.30																		
8	Tájékoztató kiadványok elkészítése	2017.10.01	2017.11.30	10	11	12	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	01	02	

8. Projekt tervezett költségvetése

A PROJEKT TERVEZETT KÖLTSÉGVETÉSE

A pénzügyi vizsgálat időhorizontja 2017. január 01. – 2018. február 10.

A projekt fizikai zárásának dátuma 2018. február 10.

A likviditás biztosítása érdekében a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat a maximálisan igényelhető előleget tervezi igénybe venni. A támogatási előleggel kalkulálva a záró elszámolás benyújtásakor (kifizetési kérelemmel) már teljes egészében az előleg elszámolása történik.

Mivel közcélú, tehát bevételt nem termelő projektről van szó, ezért bevételek szerepeltetése a költségvetésben nem releváns.

Projekt megvalósítás (nettó költségek)				
	201610- 201612	201701- 201707	201708- 201712	201801- 201802
1 Közbeszerezési eljárás lefolytatása		236221	0	0
2 Klímastratégia elkészítése	0	0	6220473	0
3 Honlap kialakítása	0	0	1913386	0
4 Ismeretterjesztő kiadványok	0	0	944882	0
5 Megvalósítási Tanulmány elkészítése	0	0	0	0
6 Szemléletformáló akciók lebonyolítása	0	0	7362204	0
7 Platformtitkárság felállítása	0	590551	0	0
8 Platformtitkárság működtetése (bér)	0	2881884	1921256	960628
9 Platformtitkárság működtetése (járulék)	0	778116	518744	259372
10 Projektmenedzsment (bér)	0	0	590552	0
11 Projektmenedzsment (járulék)	0	0	159448	0

Jelen projekt minden költségtetele megfelel a támogatási felhívásban szereplő százalékos korlátnak

Költségek indoklása, részletezése:

- Rendezvények lebonyolításának költségei:
A klímastratégia kidolgozásának részét képezi
2 darab konferencia, a 3 darab workshop és a 4 darab figyelemfelkeltő akció rendezvények megszervezése, a rendezvények lebonyolításához szükséges engedélyek beszerzése, a rendezvényeszközök szállítása
- Marketingeszközök fejlesztése:
A klímastratégia kidolgozásának részét képezi

Konferenciák célcsoportjainak kiértékelése, a közvélemény a konferenciákon történt egyeztetésekkel való megismertetése média megjelenések segítségével. A workshop-ok célcsoportjainak kiértékelése, az előadók meghívása és a workshop-on létrehozott klímastratégiák, beavatkozási tervek tudásmegosztása a megye további vállalataival és önkormányzataival média megjelenések segítségével. A figyelemfelkeltő akció reklámkampánya és beharangozója, kiadványok, rendezvényi tájékoztatók elkészítése, terjesztése. Fotó- és videódokumentáció készítése, sajtótájékoztatók lebonyolítása; 2000 db kiadvány készítése, egyéb szemléltető tárgyak.

- Klímastratégia kidolgozása (szolgáltatás):

A szakmai kompetenciák sokrétűsége valamint a tanulmány elkészítéséhez szükséges kapacitás indokolja a külső szolgáltatás igénybevételét.

A Klímabarát Települések Szövetsége által kiadott módszertani útmutató alapján elkészített klímastratégia, mely megfelel az útmutatóban, valamint a KEHOP-1.2.0-15 számú pályázati felhívásban foglalt tartalmi és formai követelményeknek. Együttműködés a Klímabarát Települések Szövetségével.

- Szakmai megvalósító bére:

A projekt ezen költsége tartalmazza a titkársági, klímaszakértői és szakmai megvalósítói feladatok ellátásának bér- és járulék költségét.

- Kötelező nyilvánosság:

Széchenyi 2020 arculati kézikönyvnek megfelelő kötelezően előírt nyilvánosság biztosítása

- Projektmenedzser és pénzügyi vezető bére:

A projektmenedzser és a pénzügyi feladatok ellátásáért felelős szakemberek bére és járulékai, akik feladatainak részletezése a megvalósíthatósági tanulmány 2.2 pontjában került kifejtésre

- Megvalósíthatósági tanulmány elkészítése:

A felhívás mellékletét képező útmutató alapján elkészült megvalósíthatósági tanulmány elkészítése

9. A projekt közbeszerzési ütemterve

Közbeszerzési szakértővel egyeztetve közbeszerzési eljárás nem kerülne kiírásra a projektben. A közbeszerzési költség mint lehetséges tartalék szerepelne a közbeszerzési soron.

Tender neve	Rész- ajánlat	(Köz)be- szerzési eljárás típusa	Tender tartalma (tevékenységek fel- sorolása)	Becsült költség [nettó Ft]			Tervezett ütemezés [év. hó]					
				összes	önrész	támogatás	tender doku- mentáció kidolgozása	IH jóvá- hagyás	ME KFF jóváha- gyás	ajánlati felhívás megjelenése	Ajánlatok értékelése	Szerző- déskötés
Klímastratégiai do- kumentáció elkészí- tése	Nem	Meghívásos	Klímastratégiai do- kumentáció elkészí- tése	6 220 473	0	6 220 473	nem releváns	n.a	n.a	2017.05.15	2017.05.31	2017.06. 01
Megvalósíthatósági Tanulmány elkészí- tése	Nem	Nem rele- váns	Megvalósíthatósági tanulmány	0	0	0	nem releváns	n.a	n.a	nem rele- váns	nem rele- váns	nem releváns
Szemléletformáló akciók lebonyolítása	Nem	Meghívásos	Szemléletformáló akciók lebonyolítása	7 362 204	0	7 362 204	nem releváns	n.a	n.a	2017.05.15	2017.05.31	2017.06. 01
Honlap kialakítása	Nem	Meghívásos	Honlap kialakítása	1 913 386	0	1 913 386	nem releváns	n.a	n.a	2017.06.01	2017.06.15	2017.06. 15
Platform titkárság felállítása	Nem	Nem rele- váns	Platform titkárság felállítása	590 551	0	590 551	nem releváns	n.a	n.a	nem rele- váns	nem rele- váns	nem releváns
Platform titkárság működtetése (bér)	Nem	Nem rele- váns	Platform titkárság működtetése	5 763 768	0	5 763 768	nem releváns	n.a	n.a	nem rele- váns	nem rele- váns	nem releváns
Platform titkárság működtetése (járulék)	Nem	Nem rele- váns	Platform titkárság működtetése (járulék)	1 556 220	0	1 556 220	nem releváns	n.a	n.a	nem rele- váns	nem rele- váns	nem releváns
Projektmenedzsment szervezet működte- tése (bér)	Nem	Nem rele- váns	Projektmenedzsment szervezet működte- tése (bér)	590 551	0	590 552	nem releváns	n.a	n.a	nem rele- váns	nem rele- váns	nem releváns
Projektmenedzsment szervezet működte- tése (járulék)	Nem	Nem rele- váns	Projektmenedzsment szervezet működte- tése (járulék)	159 449	0	159 448	nem releváns	n.a	n.a	nem rele- váns	nem rele- váns	nem releváns
Kötelező nyilvános- ság	Nem	Nem rele- váns	Kötelező nyilvános- ság	0	0	0	nem releváns	n.a	n.a	nem rele- váns	nem rele- váns	nem releváns

Tájékoztató kiadványok készítése	Nem	Három árajánlat	Tájékoztató kiadványok készítése	944 882	0	944 882	nem releváns	n.a	n.a	2017.10.01	2017.10.05	2017.10.15
Közbeszerzési költség	Nem	Három árajánlat	Közbeszerzési költségek	236 221	0	236 221	nem releváns	n.a	n.a	2017.04.01	2017.04.10	2017.04.10

10. Horizontális és esélyegyenlőségi szempontok érvényesülése

A projekt illeszkedik a KEHOP 1. prioritás tengelyének első specifikus célkitűzéséhez, a klímaváltozás-hoz való alkalmazkodást, valamint a természeti katasztrófák megelőzését szolgáló adat- és tudásbázis megteremtése, beleértve ebbe nem csak a nélkülözhetetlen szakmai tudásbázis megteremtését, hanem egyben a társadalom klímaváltozással kapcsolatos ismereteinek bővítését, a lehetséges és szükséges klímaváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló tevékenységek, követendő magatartás-minták megismertetéséhez. A klímaváltozással kapcsolatos szemléletformálás és a megyei klímastratégia kidolgozása révén bővülnek a lakosság, a helyi köz- és gazdasági szereplők klímaváltozással összefüggő ismeretei, aminek következtében javul a klímaadaptációs intézkedések végrehajtásának hatékonysága.

A szélesen értelmezett – a lakosság mellett a vállalkozói, közintézményi szereplőket is magában foglaló – társadalom klímaváltozással kapcsolatos ismereteinek hiánya megghiúsíthatja a várható változásokhoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések hatékony megvalósítását. Ennek elkerülése érdekében jelen projektötlet a hatékony alkalmazkodás társadalmi feltételeinek elősegítésére irányul. A klímaváltozás hatásai térségenként rendkívül változatosak, így az azokhoz való alkalmazkodási programok és intézkedése minél alacsonyabb területi szinten valósíthatók meg hatékonyan. A klímaváltozással kapcsolatos kihívások, lehetőségek, feladatok meghatározása – a helyi érdekeltek bevonásával valósul meg a partnerségi folyamat keretében – így kulcsfontosságú a hatékony adaptációhoz.

A klímastratégiák sikeres megvalósításához elengedhetetlen az érintett célcsoportok tájékoztatása és szerepvállalása, amelyet célzott, a klímaváltozás mérséklését, azaz a megelőző környezetvédelmet hangsúlyozó és a klímaváltozáshoz való alkalmazkodásra is kiterjedő szemléletformálási akciók támogatása kívánunk elősegíteni valamint egy honlap létesítésével és kialakításával.

Az esélyegyenlőségi szempontok érvényesülését segíti, hogy a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat rendelkezik esélyegyenlőségi tervvel, valamint vállalja a projekt keretében hogy a projekt megvalósítása kapcsán (szakmai véleményező és a rendezvények/szemléletformálási előadásokra) igyekszik bevonni esélyegyenlőségi célcsoportokat. Ez a bevonás a meghívás, a rendezvény helyszínének elérése és helyszíneken való részvétel biztosítását jelenti, valamint a projekt keretében a helyszíneken szelektív hulladékgyűjtés lehetősége edényzetek kihelyezése révén biztosítottá válik.

11. Kockázatok bemutatása és kezelése

- Műszaki szempontok:

A projekt több jelentős kockázatot is rejthet magában melyek főként a következő megvalósítási szakaszoknál jelentkezhetnek majd, hiszen megfelelő tervezéssel az előkészítési szakaszban minimális kockázat merülhet fel:

- Előkészítő szakasz: a nem megfelelő helyzetfelmérés, előtanulmányok, becslések hiánya.

Kockázat mértéke kicsi: megfelelő projektterv rendelkezésre áll, melynek céljai értelmezhető alapját képezi a szükséges felméréseknek tanulmányoknak.

- Beruházás megvalósítási szakasz: nem megfelelő szakmai munkálatok, időbeni ütemezés elcsúszása, a realizált költségek meghaladják a rendelkezésre álló forrásokat. Jogi és szakhatósági akadályok felmerülése.

Kockázat mértéke kicsi: a projekt időbeni ütemezésnél beépítésre kerültek póthatáridők, tartalékok, mely a kritikus pontok későbbi megvalósításának esetén is még lehetőséget adnak a módosításra, a korekcióra és a projekt tervezett időintervallumon belüli befejezésére.

A költségvetés tervezésénél a szokásos és elfogadott bekerülési árakkal számoltunk, figyelembe vettük az is, hogy a projekt megvalósítására 2017-ben kerül sor. Tekintettel erre a feltüntetett bekerülés összegekben meghatározott pénzeszközök rendelkezésre állása elegendő háttér a projekt lebonyolítására.

A projekt tervezésekor a beruházást esetlegesen érintő jogi kérdések, problémák és a szükséges szakhatósági engedélyek köre feltárára került. A beruházás keretében jelenleg megvalósítandó fejlesztéssel összefüggésben jelenleg sem jogi sem pedig szakhatósági probléma nem merül fel.

Jogi szempontok:

A jogszabályok be nem tartásának, jogszabályellenes projekt megvalósításának kockázata: kicsi. A jóhi-szemű joggyakorlás elve a Ptk. egyik alapelve, valamint természetes és jogi személynek alapvető kötelessége, amelyet magától értetődően szem előtt tartunk.

A műszaki és egyéb szabványokat jelen dokumentumban és annak mellékleteiben a jelenleg hatályos előírásoknak megfelelően terveztük és a pályázat benyújtása és elbírálása, ill. a projekt megvalósításának kezdete között bekövetkező szabvány-módosulásoknak megfelelően át fogjuk tervezni projektünket. Ennek kockázata tehát minimális.

Társadalmi szempontok:

A tervezett projekt megvalósulásának színhelye Jász-Nagykun-Szolnok Megye egész területén található, ahol a megye lakosaitól semmilyen lakossági ellenállás nem várható a fejlesztés ellen. Ennek kockázatával nem is kell számolni.

Pénzügyi fenntarthatóság:

Mivel a projektünk eredményeképpen megvalósuló fejlesztés nem jövedelemtermelő beruházás. A fenntarthatóság problematikája szempontjából fontos, hogy a megvalósuló fejlesztéshez a szükséges önerő nem szükséges. A fenntartó személyében nem lesz változás, így a pénzügyi-gazdasági fenntarthatósági kockázat minimális.

Intézményi szempontok:

A projektbe sem pályázói, sem fenntartói oldalon nem várható új szereplő belépése.

A kockázatkezelés módjai

Amennyiben a kockázat kezelésére kerül sor, az a további négy különböző típusú kontroll tevékenységen keresztül valósítható meg:

- **MEGELŐZŐ KONTROLLOK**

Ezek a kontrollok korlátozzák egy nem kívánt következménnyel járó kockázat realizálódásának lehetőségét. A szervezeten belül működő belső kontrollok többsége ehhez a kategóriához tartozik. Példa lehet az ilyen jellegű kontrollra bizonyos feladatok szétválasztása (például az a személy, aki a számlák kifizetését hagyja jóvá különbözik attól, aki az árut vagy szolgáltatást megrendeli – ilyen módon megakadályozható, hogy valaki közpénzen saját hasznára tevékenykedjen) vagy egyes tevékenységek ellátására csak meghatározott személyek felhatalmazása (például megfelelően képzett, felkészített és ezáltal a sajátóval való kapcsolattartásra felhatalmazott személy kijelölése megelőzi a veszélyét annak, hogy nem megfelelő nyilatkozat jelenik meg a szervezetről a médiában).

- **KORREKCIÓS KONTROLLOK**

Ezek a kontrollok a realizálódott, nem kívánt kockázat következményeit korrigálják, úgy, hogy kiegészítő megoldást nyújtanak a kár vagy veszteség csökkentésére. Példa lehet rá olyan szerződési feltételek kikötése, amelyek védik a feleket esetleges veszteség esetén. Fontos eleme eshetőségi tervek kidolgozása,

amellyel a szervezet működésének folytonosságát tudja biztosítani negatív hatásokkal, veszteséggel járó esemény bekövetkezése esetén.

- **IRÁNYMUTATÓ KONTROLLOK**

Ezek a kontrollok egy bizonyos, kívánt következmény elérését biztosítják. Általában egy tevékenység vagy tevékenységcsoport konkrét lépéseit, időbeni ütemezését tartalmazzák. Hasznos lehet a szervezet korábbi, hasonló tevékenységeiből nyert tapasztalatainak beépítése az ilyen jellegű kontrollokba, amely ugyancsak biztosítékként szolgálhat a kívánt cél eléréséhez. Példái lehetnek az eljárásrendek, vagy előírások, vezetői utasítások.

- **FELDERÍTŐ KONTROLLOK**

Ezek a kontrollok azt a célt szolgálják, hogy fényt derítsenek olyan esetekre, amikor nem kívánt események következtek be. Mivel csak az esemény bekövetkezése után fejtik ki hatásukat, ezért csak abban az esetben használhatók, amennyiben lehetőség van a kár vagy veszteség elfogadására.

Mind a négy típusú kontrollt kívánjuk alkalmazni, szem előtt tartva, hogy az arányban legyen a kockázat mértékével.

A legszélsőségesebb kockázatoktól eltekintve (úgy mint emberi élet veszélyeztetése) általában elég, ha a kontrollok egy ésszerű biztosítékot szolgáltatnak arra, hogy a kockázat mértékét a szervezet tűréshatárán belülre szorítják. Minden kontroll tevékenységnek megvannak a maga költségei és lényeges, hogy ezek ne haladják meg a kockázat bekövetkezésének megakadályozásából származó haszon mértékét. A kontrollok célja sokkal inkább a kockázat mértékének visszaszorítása, mintsem teljes megszüntetése. *Valamennyi kockázatkezelési feladatban érintett személy és felelős: JNSZ Megyei Közgyűlési Elnök, JNSZ Megyei Önkormányzati Hivatal címzetes Főjegyzője, JNSZ Megyei Önkormányzati Hivatal Irodavezetői, Projektmenedzsment szervezet vezetője.*

12. Fenntarthatóság szempontjai

A létrehozott dokumentációk és platform fenntartója a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzata lesz a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzati Hivatalon keresztül. A fenntartási költségeket saját forrásból biztosítja. A fenntarthatóságot biztosítják a dolgozókkal kötött hosszú távú szerződések, melyek garanciát jelentenek a jövőben működtetésre. A fejlesztés eredményeképpen a kapacitás nem nő. Az elkészült dokumentációk elérhetősége biztosított a projekt keretében létrehozott honlapon. Pénzügyi maradvány érték realizálása nem várható a projekt fenntartási időszak végén és azt követően sem.

A jelenlegi együttműködések megfelelő garanciát jelentenek a hosszú távú fenntarthatóságra.

Szolnok, 2017. május 26.

Mellékletek:

- GANTT táblázat
- Kifizetési ütemterv
- Beszerzési ütemterv
- Szakmai önéletrajzok